

Lundehund *nytt*

Medlemsblad for Norsk Lundehund Klubb
nr 1, mars/april 2014, 35. årgang

Kennel
VINTERSKØGEN

Tajgan   ingvild.espelien@vinterskogen.no
Samojedhund   www.vinterskogen.no
Norsk Lundehund   tlf 90114352

*Kontakt din nærmeste
dyrebutikk*

VOM OG HUNDEMAT

- din våtfôrspesialist

Riiserveien 82,
Mansrud Gård,
1860 Trøgstad

Hunden din jakter optimalt med Vom og Hundemat som drivstoff

- 100% Norske animalske råvarer
- Høy smakelighet
- Høy energitetthet

Lundehund *nytt*

Redaksjonskomité:

Elin Mariboe Hovde, redaktør
Solveig Bjørkenes Steinnes, journalist
Jon Wagtskjold, produksjon

ePost: redaksjon@lundehund.no
www.lundehund.no/lundehundnytt

Postadresse:

Redaksjonskomitéen for Lundehund-nytt
v/Elin Mariboe Hovde, Snarumsveien,
3370 Vikersund

Forfatterne er ansvarlige for innholdet i egne artikler

Trykk: Erik Tanche Nilssen AS
ISSN 1891-1919 (trykt utg.)
ISSN 1891-1927 (online)

Frister for innlevering av artikler

Utgave	Frist-dato
Nr 1	1. februar
Nr 2	1. mai
Nr 3	1. september
Nr 4	1 november

Annonsepriser fra 2014

Medlemmer NLK		
	Per utgave	Helår 4 utg
Helside	1000,-	3 000,-
Halvside	500,-	1500,-
Kvartside	250,-	500,-

Øvrige annonsører		
	Per utgave	Helår 4 utg
Helside	2 000,-	7 000,-
Halvside	1000,-	3500,-
Kvartside	500,-	1750,-

Alle priser for fargeannonser

**Frist for innsending av stoff til neste
Lundehund-nytt: 1. mai 2014**

Forsidebildet viser tre lundehunder fra Kennel Lundefoxen, fra venstre Mille (Leinstadhågens Mille Lernæs), Ariel (Lundefoxen's Ariel) og bak Lita Veronika (Lita Veronika Lernæs Odinsdatter). Bildet fotografert av eier: May Elisabeth Lernæs Selbekk.

Innhold

Fra klubbens leder	4
Fra redaksjonen	5
Minneord om Sofie Schönheyder	5

Klubbaktiviteter

Etterlysning: forslag til profilering	6
Nytt om Krysningssprosjektet	10
Grensetreff på Morokulien	11
Invitasjon til NLK spesialutstilling	12
Invitasjon SLS offisielle utstilling	13
Årets utstillingshund 2013	14
Årets aktivitetshund 2013	19
Valpeproduksjonen i 2013 og utviklingen av matadorgrensen	22

Artikler

ePost fra Lundehundeier	24
Hjortejakt med lundehund	25
Sjykkelig Superlørdag	26
Paring og fødsel	28
Sosialisering av valper	36
Lillelunden – kryssord og påskekrim	40

Faste poster

Norsk Lundehund Klubb	4
Lundehunder født, og hvor de dro	8
Nytt fra Trøndelag	42
Valpeformidling i NLK	43
NLK avdelinger	44
Komitéer og tillitsvalgte	45
NLK Kontaktpersoner	46
Æresmedlemmer	46

Norsk Lundehund Klubb

Klubbens adresse:

Norsk Lundehund Klubb
v/leder Rita Hartvigsen Daverdin,
Hyllanvn. 2, 7517 Hell

Klubbens regnskapsadresse:

Norsk Lundehund Klubb
v/kasserer Sigrun Rytter,
Eidsvollbakken 33, 2080 Eidsvoll
KTO: 7877 06 94409 ,
IBAN NO91 7877 0694 409 ,
BIC/SWIFT DNBANOKKXXX

Styret i Norsk Lundehund Klubb 2013/2014

Felles ePost: styret@lundehund.no

Leder: Rita Hartvigsen Daverdin,
Hyllanvn. 2, 7517 Hell.
Tel. 922 36 662
ePost: leder@lundehund.no

Nestleder: Turid Helfjord,
Solgløttv 90, 2848 Skreia,
Tel: 902 74 775

Kasserer: Sigrun Rytter,
Eidsvollbakken 33, 2080 Eidsvoll,
Tel: 974 76 608

Sekretær: Tove E. Strandmoe,
Helgerødvdv 234, 3233 Sandefjord,
Tel: 908 54 654

Styremedlem: Elin D.W. Johannessen
Breilia 9, 9600 Hammerfest,
Tel: 917 62 954

1. varamedlem: Mari Østgaard,
Sigurd Jorsalfarsv 18a, 7052 Trondheim

2. varamedlem: Jan Erik Fransson,
Hamarn 28, 8003 Bodø

Seniorkontakt: Margit L. Våtvik

Registrerte medlemmer i NLK:
344 pr 6. mars 2014

Fra klubbens leder

Hei alle sammen og godt nytt år!

Et nytt år betyr nye muligheter både til å rette opp ting fra i fjor, komme i rute med ting som ligger litt etter tidsskjema og ikke minst starte opp med nye ting. Jeg har tenkt å fortelle om hvor artig det er å jobbe for lundehunden nå, og hvordan saker vi har jobbet med i 2013 har gått, og hva vi jobber med nå.

Styret sendte klubbens RAS (rasespesifikk avlsstrategi) til NKK i midten av desember. Dermed var en stor jobb avsluttet, og vi var ganske fornøyde med oss selv. Svaret og godkjenning av dokumentet kom i første halvdel av januar, og vi fikk masse skryt for et flott dokument og godt gjennomarbeidet innhold. Dokumentet ligger som en nedlastbar fil på hjemmesiden til klubben. Ønsker du å få tilsendt en papirkopi så ta kontakt med meg på epost leder@lundehund.no eller sms til tlf.nr 922 36 662. Det koster 50,- kr å få den tilsendt.

I RAS-dokumentet ligger det en handlingsplan for å bevare rasen i fremtiden, og jeg vil her nevne de sakene vi har målsetning om å få til i løpet av 2014.

Vi har allerede opprettet en gruppe på 5 lundehund-eiere som kan kontaktes hvis man trenger hjelp og råd ved mage/tarm problemer. Disse er: Turid Helfjord, Gerd Haugen, Unni Hofstad, Liv Skjervik og jeg. Dere finner kontaktadressene på fast plass under "NLK Kontaktpersoner" i infoboksene i siste del av bladet.

Videre så er vi godt i gang med å lage en liste over 30 veterinærer som skal få Lundehundboken. Styret regner med å sende ut de første bøkene i mars. Hvis noen av dere vil komme med forslag på deres veterinær så send gjerne inn forslag til styret@lundehund.no. Målet her er å finne veterinærer som er interessert i lundehunden og som gjerne vil lære mer om IL hos lundehund og behandling av den.

Avlsrådet og styret jobber med søknad om å videreføre muligheten til å parre en tispe ved fylte 15 måneder. Her er det søknadsfrist 1. mars, og vi regner med å få inn

søknaden i god tid før det.

Styret v/Elin Johannessen i samarbeid med valpeformidler Liv Skjervik vil jobbe for å utnytte vår annonse på Finn.no i størst mulig grad. Alle dere som planlegger kull i løpet av året, husk at valpene kan averteres GRATIS på Finn.no. Dette gjør dere ved å kontakte valpeformidler. Styret ønsker at flest mulig valper selges gjennom valpeformidler for da kan vi sørge for å spre valpene slik at det finnes hannhunder til de fleste tisper i alle områder av landet.

Vi oppfordrer også alle til å sjekke ut det nyeste verktøyet i klubbens database "Finn hannhund til din tisper". Dette er en artig øvelse, og vi mener at

det vil gjøre det lettere å finne hannhunder til tispene. Har du spørsmål om dette verktøyet kan du sende epost til database@lundehund.no. Styret ønsker også at alle henvendelser om valpekjøp videresendes til valpeformidler@lundehund.no, igjen for at vi skal få størst mulig spredning av valper.

Vi har også så vidt startet arbeidet med å samle oversikt over foringserfaring. Mange er opptatt av sammenhengen mellom foring og IL hos lundehund, og styret vil sette sammen en arbeidsgruppe som skal starte innsamling av foringserfaring fra både nåtid og fortid.

Vår søknad om å starte kryssningsprosjektet på lundehund ble godkjent av NKK i hovedstyremøte 16. desember. Vi har mottatt en liste med kriterier for å sikre oss at vi velger de friskeste individene av de rasene vi ønsker å krysse med (norrbotenspets, islandsk fårehund, norsk buhund), og jobber nå med søknad om å få godkjent en norrbotenspets tisper og en buhund tisper i første omgang. Vi møter stor velvilje hos NKK, og vi er også lovt hjelp hos harehundforbundet og klubben for norsk buhund. Kryssningsgruppa vil legge ut informasjon om arbeidet i egen spalte her i bladet, og på hjemmesiden.

I dette bladet finner dere også informasjon om Grenstreffet på Morokulien, 18. – 20. Juli i år. Det er et samarbeid mellom Norsk Lundehund Klubb og Svenska Lundehundsällskapet. Vi håper så mange som mulig vil finne veien dit.

Hilsen fra Rita H. Daverdin

Fra redaksjonen

Lundehund-nytt kommer denne gangen ut i nytt, større format. Etter avtale med Styret i klubben kommer noen utgaver i dette formatet i løpet av året for å prøve flere, nye publiseringmuligheter som moderne trykk-teknikk tilbyr. Formålet er å sikre et lesverdig blad for lundehund-folket i klubben. Ved slutten av året vil vi evaluere bladets innhold og utforming i samarbeid med leserne, oppsummere erfaringene, og se om

vi økonomisk kommer i mål slik vi nå antar. Styret vil så vurdere våre anbefalinger og beslutte videre drift av bladet. Vi tar svært gjerne imot innspill og forslag fra leserne på veien – bladet er til for dere!

Nytt av året er også at hver utgivelse vil ha et hovedtema. For dette bladet er temaet valper. Inne i bladet vil dere i tillegg finne det vanlige stoffet, krydret med noen små historier fra medlemmene. Neste nummer vil

i hovedsak bli viet til Spesialen og årsmøtepapirene, mens vi i nummer 3 vil ha fór og føring som hovedtema. Nummer 4 blir det tradisjonelle julenummeret.

Vi tar med takk imot bidrag fra leserne både på disse temaene og andre til de neste numrene. Frister for levering av stoff finner dere på side 3 i Redaksjonsspalten.

God lesning!

Minneord om Sofie Schönheyder

Svein og Sofie Schönheyder sammen med Eivind Mjærum, NKK (th). Foto fra Lundehundboka.

Sofie Scønheyder sovnet stille inn med sine nærmeste hos seg lørdag 4. januar 2014, nærmere 92 år gammel. Med dette har et langt og begivenhetsrikt liv tatt slutt.

Vi som var så heldig å bli kjent med henne er i dag utrolig glade for alt det hun delte med oss av sine erfaringer og for at vi har fått oppleve hennes sterke og interessante personlighet. Selv var jeg så heldig å ble svært godt kjent med henne, så for meg er det en nær og meget kjær venn som har gått ut av tiden.

Sofie vokste opp i en resurssterk og meget musikalsk familie. Selv spilte hun fiolin som ung. Hun var utdannet på Statens Kunst og Håndtverks skole og var en habil tegner. Noe som Lundehund nytt fikk glede av i de mange årene hun var redaktør av dette bladet.

For det var bevaringen av Norsk Lundehund som ble en livsoppgave for Sofie. Som klubbens leder i nærmere 20 år, som valpeformidler og medlem i avlsrådet og som oppdretter har hun gjort en stor innsats for denne rasen. Hun er da også blitt behørig hedret for dette både av Norsk Kennel Klub ved tildeling av deres sølvmerke og fra Norsk Lundehund Klubb som denne klubbens æresmedlem.

Det hele startet med at hun ble kjent med Eleanor Christie på 60

tallet. Hun fikk sin første lundehund, Lundeurens Luna fra henne i 1966, og da var det gjort.

Sofie var så heldig å ha en meget forståelsesfull ektemann Svein som også delte hennes interesse for lundehunden. Vi er mange som har fått nytte godt av Sofie og Sveins store gjestfrihet i deres vakre hjem på Heggeli som alltid var åpent for lundehundvenner enten vi kom fra USA, Danmark eller Bergen.

Sofie var en respektert leder eller formann som hun ønsket å bli kalt. Som ivrig riksmålsforkjemper; hun var aktiv i Riksmålsbevegelsen i mange år, var hun meget opptatt av et for henne korrekt språk. Sofies store menneskekunnskap gjorde at hun var en samlende leder av Norsk Lundehund Klubb, men hun hadde også tillitsverv i Norsk Kennel Klub som viseordfører i representantskapet i en periode.

Sofie og Svein foretok en rekke reiser i både Norge og utlandet som representanter for Norsk Lundehund, og bedre representanter kunne ikke rasen ha fått. Selv reiste jeg sammen med dem til

USA i 1989. De besøkte også Danmark ved flere anledninger, der de var med danske lundehund-venner på deres treff. Mange turer ble det også til Sverige for å delta på klubbens grensetreff sammen med svenske lundehundentusiaster. En spesiell opplevelse for dem ble likevel turen til Værøy i 1993 der de deltok på klubbens Værøytreff.

Ved alle disse anledningene ble Sofie og Svein et naturlig midtpunkt som de meget sosiale og utadvendte personligheter de begge var.

Sofie fikk følge rasen fra den vanskelige tiden på 60-tallet da den nesten var utdødd og frem til vår tid. En spesiell glede for henne var å få oppleve at den lenge etterlengtede boken om Norsk Lundehund ble realisert.

I ærbødighet over det store arbeidet Sofie Scønheyder har langt ned for Norsk Lundehund, lyser vi fred over hennes minne og sender varme tanker til hennes familie.

Christen Lang

ETTERLYSNING

VI TRENGER FLERE IDEER OG FORSLAG TIL PROFILERING AV NORSK LUNDEHUND

Det har over flere år vært etterlyst større satsing på de norske hunderasene innen NKK. Dette har blant annet resultert i at vi nå har et forum for norske raser, hvor de enkelte klubbene utveksler erfaringer og hjelpes ad med felles utfordringer.

For Norsk Lundehundklubb har Ingvild S. Espelien stilt fra avlsrådet og Sigrun Rytter fra styret.

Et av prosjektene er et rasetorg for alle de norske rasene på NKK's internasjonale utstilling i Drammen sommeren 2015. Noe i likhet med det Harehundklubbenes forbund gjorde samme sted i 2013.

Deretter følger Europavinnerutstillinga på Lillestrøm høsten 2015.

Klubben har en utmerket rasestand med folk som gjør en kjempeinnsats for klubben hver gang de blir purret ut. Vi skal nok trekke veksler på dem nå

også, men her blir det litt annerledes når vi skal stille på et torg sammen med elghunder, buhund og harehunder og fortsatt være godt synlig.

NKK har lovet å stille med telt, bord og stoler og slikt, men klubbene må stille med folk og hunder og evt annet. Og det er her jeg etterlyser gode ideer som kan gjøre oss ikke bare synlige, men også attraktive for publikum !

Oppfordringen er å finne flere måter å vise fram vår fantastiske kulturskatt på !

Bilder/film på storskjerm, eggssanking, drilloppvisning, dans, blodspor, sofakos, fugleapport . . . . .

Diskuter ideer og send en "råkladd" til styret

Sigrun og Betty

Mandat Forum for norske raser

Formål

Bevare de norske rasene, utveksle erfaringer

1. Medlemmer

Alle de norske rasene via deres respektive raseklubber. Norske Elghundklubbers Forbund skal inviteres til alle møter, og motta agenda, slik at de selv best kan vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig for dem å møte.

2. Organisering

Klubbene ser viktigheten av selv å være den bærende kraft i det daglige. Årlige oppsummeringsmøter/idémyldringsmøter hos NKK ønskelig. Hver klubb oppnevner én avlsrådsrepresentant og én administrativ representant fra styret til forumet. Klubbene skal selv arbeide videre med idéene som fremsettes. NKK stiller med en sekretær i forbindelse med disse årlige møtene, og har rett til å uttale seg.

3. Oppgaver

- Fremme kjennskap til og bruk av de norske rasene
- Arbeide for å øke utbredelse av de norske rasene
- Ha fokus på avl på de norske rasene med tanke på de spesielle forhold som gjelder for avl på små populasjoner og det ansvaret det innebærer å avle en hunderase i dens hjemland/opprinnelsesland

Lundehunder født, og hvor de dro

Tekst: Merete Evenseth

Den 27.08.2013 ble det født 4 valper hos Liv Skjervik, 4308 Sandnes

Kullnr: 136681

Far: Rex - NO33718/12

Mor: Trodli-Skogen's Troya Runadatter - 23618/08

Paluna's Våle Troyason - NO51980/13 H

Paluna's Vige Troyason - NO51981/13 H

Paluna's Varg Troyason - NO51982/13 H

Paluna's Vår Troyadatter - NO51983/13 T

Hans 1.kull

Hun er mor til 14 valper

3403 Lier

DK- 4070 Kirke Hyllinge. Danmark

3160 Stokke

5918 Frekhaug

Den 04.09.2013 ble det født 3 valper hos May Elisabeth Lernæs Selbekk, 7320 Fannrem

Kullnr: 137069

Far: Ålvisheim's Mode Garm - 10112/07

Mor: Lundefoxen's Ariel - NO35681/09

Lundefoxen's Egon Lernæs - NO53078/13 H

Lundefoxen's Exon - NO53079/13 H

Lundefoxen's Enya - NO53080/13 T

Han er far til 7 valper

Hennes 1.kull

7212 Korsvegen

1182 Oslo

4810 Eydehavn

Den 7.9.2013 ble det født 3 valper hos Unni og Unn Hofstad, 7900 Rørvik

Kullnr : 137067

Far: Lhaxy's Birko - NO60041/10

Mor: Ålvisheim's Live Hedesdotter - 04483/07

Ålvisheim's Torje Livesson - NO53070/13 H

Ålvisheim's Torir Livesson - NO53071/13 H

Ålvisheim's Tordis Livesdotter - NO53072/13 T

Hans 1.kull

Hun er mor til 12 valper

9600 Hammerfest

7374 Røros

NL-7581 Hh Losser. Nederland.

Den 5.10.2013 ble det født en valp hos Oddrun og Knut Lund, 2817 Gjøvik

Kullnr: 140398

Far: Håkon - 15491/06

Mor: Frida Feimin - NO34424/12

Garm - NO31257/14 H

Hans 1.kull

Hennes 1.kull

2827 Hunndalen

Den 13.10.2013 ble det født 5 valper hos Aud Sommer, 2429 Tørberget

Kullnr: 137565

Far: Ulfrigga Lundes Qavi - DK08963/2012

Mor: Aila - 26326/08

Illuge Svarte - NO54575/13 H

Eirik Raude - NO54576/13 H

Tore Hund - NO54577/13 H

Juni Høst - NO54578/13 T

Hilddur Vinter - NO54579/13 T

Hans 1.kull

Hennes 1.kull

7562 Hundhamaren

D-29323 Wietze, Tyskland

7320 Fannrem

9310 Sørreisa

SE- 47391 Henån, Sverige

Den 16.10.2013 ble det født 4 valper hos Gerd Haugen, 3475 Sætre

Kullnr: 137770

Far: Dunderdalens Hugin - NO38415/12

Mor: Løvheims Nanna - NO51537/09

Løvheims Andrimner - NO55162/13 H

Løvheims Andvare - NO55163/13 H

Løvheims Alvhild - NO55164/13 T

Løvheims Astrid - NO55165/13 T

Hans 1.kull

Hun er mor til 6 valper

0681 Oslo

1450 Nesoddtangen

3475 Sætre

1084 Oslo

Den 20.10.2013 ble det født 2 valper hos Gerd Haugen, 3475 Sætre

Kullnr: 137771

Far: Dunderdalens Hugin - NO38415/12

Mor: Løvheims Kveldrider - 14671/07

Løvheims Bergjelme - NO55166/13 H

Løvheims Blid - NO55167/13 T

Han er far til 6 valper

Hun er mor til 15 valper

2318 Hamar

2080 Eidsvoll

Den 30.10.2013 ble det født 2 valper hos Liv- Anna Folgerød, 4017 Stavanger

Kullnr: 138201

Far: Paluna's Jaran Jerry Ylvason - 07160/06

Mor: Alis Primula - NO33671/11

Balder Fra Vågen - NO56409/13 H

Tuva Fra Vågen - NO56410/13 T

Han er far til 4 valper

Hennes 1.kull

6882 Øvre Årdal

2390 Moelv

Importerte hunder:

Den 13.04.2013 ble det født valper hos Anneli Rosenberg, på Åland.

Kullnr: 137898

Far: Arctcridge Talk To The Paw - FI51761/11

Mor: Eriksro Mysiga Lilla My - FI15703/11

Eriksro Charmiga Balder FI27272/13 H

3178 Våle

Den 12.11.2012 ble det født valper i Nederland hos Ellen, L.S Van

Kullnr 138432

Far: Lundeklippe Danne - NHSB2800063

Mor: Kamp Eydis - NHSB2669517

Njord Lundes Kjaerlighet NHSB2903874 H

8661 Mosjøen

Den 02.10. 2013 ble det født valper hos Diddi Svartsjø på Åland

Kullnr: 138316

Far: Navahoos Kalle Kanon - FI37056/10

Mor: Sally - FI14922/09

Moonheim Kalles Fanni FI51226/13 T

4308 Sandnes

Den 30.04.2013 ble det født valper i Danmark hos Susanne Stig Hansen.

Kullnr: 140394

Far: Syrinborgs Turbo Stig - DK04289/2012

Mor: Paluna's Gaia Saradatter - DK18861/2007

Keeza's Lunde Sara - DK09199/2013 T

1182 Oslo

Styret gratulerer oppdretterne og de nye eierne med herlige valper, som er med å bringe kulturarven vår videre.

Nytt om Krysningsprosjektet

Opprettelse av X-register hos NKK

Norsk Lundehund Klubbs søknad om opprettelse av et X-register for kryssingsvalpene har blitt behandlet av NKKs Sunnhetsutvalg (SU) og av Hovedstyret den 11.12.2013. Hovedstyret vedtok SU sin innstilling og åpner for at kryssingshunder av inntil 3 utvalgte raser (buhund, norrbotnspets og islandsk fårehund) blir registrert med X foran registreringsnummeret. Hunder kan føres i X-registeret gjennom flere generasjoner, slik NLK ønsker. Blandingsvalpene vil da registreres med X foran registreringsnummeret i første generasjon, mens påfølgende generasjoner merkes med X-2, X-3 osv bak registreringsnummeret. Etter søknad fra NLK kan stamboka åpnes slik at X-registrerte hunder eller avkom etter disse registreres på ordinær måte.

Klarering av hunder for krysningsavl

I samarbeid med NKK utarbeides det for tiden en sjekkliste for dokumentasjon av den informasjon som er mulig å skaffe tilveie om hundene som skal krysses med lundehund. Det innebærer at tisper av annen rase skal gjennomføre alle undersøkelser som vil være påkrevd for å få avlsgodkjenning i den aktuelle rasen. Det vil for eksempel gjelde HD røntgenfotografering,

patellaundersøkelse og øyelysing for raser der disse sykdommene følges, samt eventuelle tilleggsanalyser som NLK pålegger. For lundehunden i kombinasjonen vil det være et krav at denne er klinisk frisk, ikke har hatt IL og er mentalt stabil. I tillegg skal den ha vist god fertilitet gjennom tidligere kull.

Denne dokumentasjonen vil bli fremlagt NKK med søknad om godkjenning av hver kombinasjon før paring.

Gjennom ytterligere undersøkelser av Minni og hennes slektninger har vi bestemt oss for å forsøke å finne en annen Norrbottenspets tisper til prosjektet. Frodo venter ivrig på ny dame.

Salgsvilkår for kryssingsvalper

Oppdretter skal ikke tape på å ha et kryssingskull. Reglene for blandingsvalpene bør i størst mulig grad samsvare med reglene som NKK har for renrasede hunder. Da er det juridiske dekket best mulig. Kryssingsvalpene selges til pris som bestemt av NLK. Oppdretter av kryssingsvalpene får samme pris for valpene som for renrasede lundehunder, dvs 12.000 NOK.

Krysningsgruppa holder en liste over folk som kan tenke seg en slik valp.

Det vil bli utarbeidet et eget tillegg til kjøpsavtalen for kryssingsvalpene der forpliktelsene til eier og NLK i forhold til

nødvendige analyser og mønstring av valpene klargjøres.

Kontakt med andre raseklubber

NLK ved styret har sendt brev med informasjon om krysningsplanene til de aktuelle raseklubbene, i rasenes hjemland og i Norge. Det er nå opprettet skriftlig kontakt med Norsk Buhundklubb og «Spesialklubben for skällande fågلهundar» i Sverige. Disse stiller seg positive til krysningsprosjektet og vil gjerne hjelpe oss med å finne egnede hunder. Den Svenska kennelklubben er også orientert om saken. Tilsvarende forespørsler har blitt sendt til raseklubbene for islandsk fårehund og norrbotnspets i Norge. Her venter vi på offisielle svar.

Den islandske fårehundklubben «Deild íslenska fjárhundsins» på Island, har også gitt sin støtte til prosjektet. De er svært imøtekommende. Ingvild besøkte dem i høst i forbindelse med en ferie på Island, og ble ønsket velkommen av et samlet styre og avlsråd. De hadde samlet 20 islandshunder som de viste fram for å informere om rasen generelt, og spesielt om individ som har mye til felles med lundehund. Vi er veldig glade for disse kontaktene som vil bli av stor verdi i det fremtidige arbeidet.

Siden forrige utgave av Lundehund Nytt har det blitt jobbet med å etablere rutiner og formelle avtaler rundt håndtering av prosjektet. Disse vil inngå i den planen som Krysningsgruppa skal utarbeide. Kjøpsvilkår for kryssingsvalpene av vært behandlet i et felles møte mellom NLKs styre og Krysningsgruppa i desember 2013 og på et fysisk møte i Krysningsgruppa den 25-26. januar 2014. Videre er det utarbeidet en standard avtale for paring (mellom NLK og tisper).

GRENSETREFF PÅ MOROKULIEN

18. - 20. JULI 2014

Norsk Lundehund Klubb og Svenska Lundehundsällskapet inviterer til grensetreff med dobbeltutstilling, kurs, seminar og årsmøte i NLK på Morokulien helgen 18. - 20. juli.

Foreløpig program:

Fredag 18. juli

Kl 1200 - 1500: kurs: Opplæring i praktisk bruk av NLKs Lundehund-database v/ Marc Daverdin og Merete Evenseth (Kurssted kommer senere)

kl 1700 - 1900: årsmøte i Norsk Lundehund Klubb (Konferansesalen, Infocenter)

kl 1930 - 2200: Internasjonalt seminar (Konferansesalen, Infocenter)

- Hans-Åke Sperne: ISIC, Icelandic Sheepdog International Cooperation. En modell for hvordan internasjonalt samarbeid for en hunderase kan organiseres.
- NLK v/kryssningsgruppa: mål for norsk RAS for lundehund og status for kryssningsprosjektet etter 1. halvår.
- SLS v/styret: Svensk RAS for lundehund, hvordan har dette arbeidsverktøyet fungert i de første 7 årene?

Seminaravgift: 20 euro (ca 160 kr), som inkluderer kaffe/te/juice.

Foredragene vil bli holdt på engelsk.

Lørdag 19. juli

kl 1000: Norsk Lundehund Klubbs spesialutstilling med stort cert.
Dommere: Siv Sandø og Petter Steen

Kl 1900: Festmiddag (Grensestua)

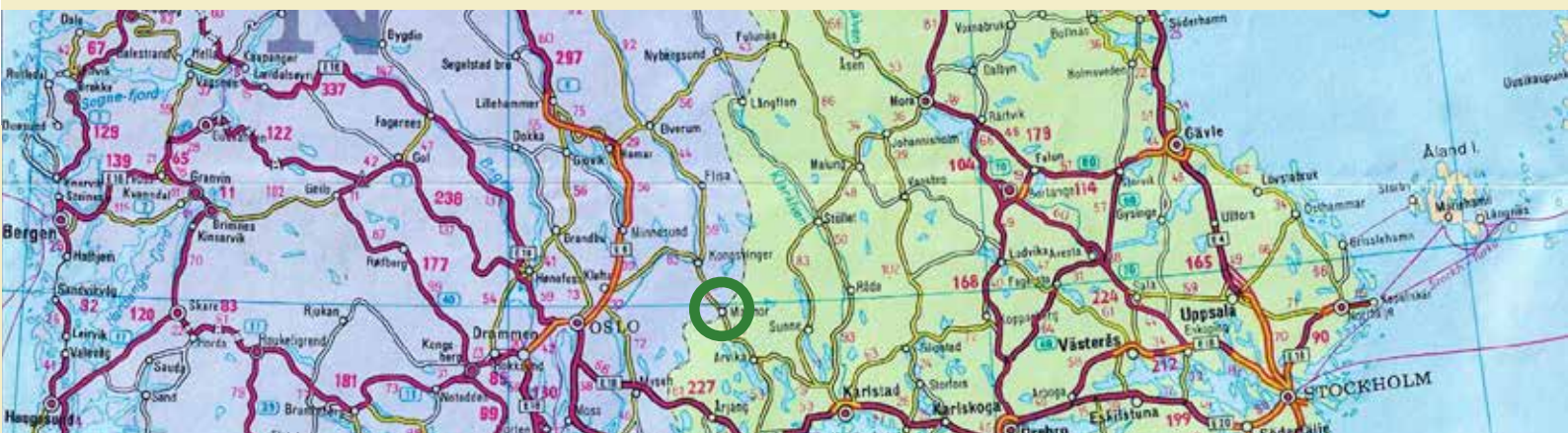
Påmelding til Norsk Lundehund Klubb

Pris: 225 kr

Søndag 20. juli

Svenska Lundehundsällskapetets spesialutstilling

Dommer: Boo Lundström och Rose-Marie Emery

Norsk Lundehund Klubb

Ønsker velkommen til årets spesialutstilling
med stort cert

Tid: Lørdag 19. juli 2014
Sted: Morokulien
Dommere: Siv Sandø og Petter Steen

Påmeldingsfrist ordinær web og manuell: 1. juni 2014

Utsatt påmelding (kun web): 8. juni 2014

	Elektronisk påmelding	Manuell påmelding	Elektronisk m/ forlenget frist
Voksen (fra 9 mnd)	kr 350,-	kr 410,-	kr 440,-
Valp (4-9 mnd)	kr 150,-	kr 210,-	kr 210,-

F.o.m. tredje hund med samme registrerte eier betales 1/2 avgift. Rabatten regnes fra og av laveste avgifter. Alle hunder som meldes på og kreves rabatt for utover hund nr to må meldes på i én og samme operasjon. Hunder som meldes på senere vil ikke kunne få rabatt. For å oppnå rabatt må betaling være mottatt av NLK før påmeldingsfristen utløper.

Barn og hund:

gratis påmelding på stedet

Påmelding via web:

www.nkk.no – Min side

Manuell påmelding:

send epost til spesial@lundehund.no eller ring 915 50 998

Annonsering i utstillingskatalogen:

Pris ½ side farge for medlemmer i NLK NOK 250,- (500,- for ikke-medlemmer)

Pris 1 side farge for medlemmer i NLK NOK 500,- (1000,- for ikke-medlemmer)

Ferdige annonser i jpeg-format eller doc/docx sendes innen 8. juni 2014

Trenger du hjelp med annonsen, sendes tekst og bilder innen 1. juni 2014

Välkommen till
officiell utställning i Morokulien
söndag 20 juli, kl 10.00

Domare är Boo Lundström och Rose-Marie Emery.

Anmälan är öppen från måndag **14 april** och pågår till måndag **23 juni**. Anmälan görs på www.lundehund.se

Anmälningavgifter: 14 april till 8 juni är avgiften 200 SEK för valpar, 350 SEK för junior-, unghund-, öppen- och championklasser samt 250 SEK för veteranklass.

Från **9 juni till 23 juni** höjs avgiften med 50 SEK och blir 250, 400 respektive 300 SEK.

Mängdrabatt. Ägare som anmäler fler än två hundar betalar endast halva priset från tredje hunden i officiell klass.

Välkommen till en härlig utställningsdag önskar styrelsen i SLS

Annonsera i utställningskatalogen!

En helsida i färg 500 SEK för icke-medlemmar 800 SEK

En halvsida i färg 275 SEK för icke-medlemmar 500 SEK

En helsida i svart/vitt 250 SEK för icke-medlemmar 500 SEK

En halvsida i svart/vitt 150 SEK för icke-medlemmar 300 SEK

Annonssunderlag mejlas till redaktion@lundehund.se senast **19 juni**.

Plusgiro 92 22 57-1. IBAN SE72 9500 0099 6026 0922 2571, BIC NDEASESS

OM KONKURRANSEN

ÅRETS UTSTILLINGSHUND 2013

Tekst og resultatoppstilling: Unni Hofstad og Dagrunn Mæhlen

Det er 25 eiere som har påmeldt til sammen 43 hunder til Årets Utstillingshund 2013 - hanner, tisper, veteraner og valper. Av disse er det kun 13 hanner. For 2013 var det påmeldt 3 valper, og dette er færre enn forrige år da det var sju påmeldte. To av de tre deltok også blant hannene, og de påmeldte seks veteranene deltok også blant tisper og hanner.

Beste tise og beste hannhund har akkurat lik poengsum, og begge oppnår tittelen Årets Utstillingshund. I år 2013 ble det altså to på førsteplass. 26 stk har deltatt med 5 tellende utstillinger, men ikke alle har fått poeng på disse fem. Mange har deltatt på færre enn 5 utstillinger, og det er de som har deltatt mye, opp til 19 utstillinger. Så her har det vært hele spekteret.

Bildet viser at tisperiere

er flinkere til å delta på utstillinger og forteller at det er større konkurranse blant disse. Standardmessig fyller hannhundene kriteriene, men det forteller også at det er lettere å få et godt resultat med få deltagende hanner. Dette gjelder også der det er få eller kun en deltagende lundehund på utstilling. For året 2013 har det vært så mange som 11 utstillinger med kun en deltagende lundehund, og det er lite i forhold til presentasjon av rasen og konkurranse. Og fortsatt er det mange utstillinger der det ikke er en eneste lundehund som deltar!

I 2013 var det 86 utstillinger for norsk lundehund, og vi stilte på 57 av dem. Det var Spesialen i Trøndelag, NKK Trondheim og Dogs4all som hadde de fleste deltakerne i antall dette året. Det største antall tilgjengelige utstillinger er i Østlandsområdet,

og det er i Letohallen det arrangeres flest utstillinger gjennom året. En del interesserte eiere reiser også langt for å komme til utstillinger med rasen.

Det er fem dommere som har dømt rasen mer enn en gang på våre utstillinger, men likevel slik at rasen har vært bedømt av et stort utvalg forskjellige dommere, nordiske og utenlandske. Og kun noen få hunder har vært dømt av samme dommer mer enn en gang i vårt langstrakte land. For 2013 har dessverre ingen tisper blitt plassert i gruppen, kun fire hann-hunder, og ingen er blitt plassert på topp blant Norske raser på NKK-utstilling. Det er synd at ikke rasen blir gitt bedre plassering i gruppen, eller Norske raser på NKK-utstilling, gjennom et utstillingsår, og det hadde vært spesielt ønskelig når rasen blir dømt av norske dommere!

I denne konkurransen er de hundene som er påmeldt og stilt på utstillinger i år 2013.

Etter resultat på hver utstilling får hunden poeng etter fastsatt skjema, alt etter hvor godt den har gjort det. Men ingen hunder kan få poeng for mer enn 5 utstillinger, og bare de to beste poengsummene pr utstilling gjelder.

Det samme gjelder for veteraner og valper.

Det må også være 5 forskjellige dommere.

Man kan også ha færre utstillinger og være med på konkurransen.

Det er viktig å ha med seg at det er god markedsføring av rasen om man deltar en gang eller flere.

Vi har tatt med poengresultater til de tre beste i hver kategori ned til 50 poeng på tisper og hanner.

ÅRETS UTSTILLINGSHUND 2013

Hanner

1. Paluna`s Dagr Troyason

2. Navahoos Birk Yksander

3. Løvheims Skjold

1. Paluna`s Dagr Troyason, eier Hans Arvid Øberg	89 poeng	(5 utst.)
2. Navahoos Birk Yksander, eier Turid Johansen	84 poeng	(5 utst.)
3. Løvheims Skjold, eier Finn Lund	83 poeng	(5 utst.)
4. Frost Av Vinterskogen, eier Rachel Hamre	78 poeng	(5 utst.)
5. Lyrypa`s Buster, eier Inger Marie Storli	70 poeng	(5 utst.)
6. Heike Av Vinterskogen, eier Gunn Tove Ormset	66 poeng	(4 utst.)
7. Storm-Tyrasonn, eier Turid Johansen	59 poeng	(5 utst.)
8. Ålvisheim`s Orvar-Odd Hedesson, eier Unni Hofstad	54 poeng	(5 utst.)
9. Ålvisheim`s Illuge Skald, eier Solvor og Andreas Melum	50 poeng	(5 utst.)

ÅRETS UTSTILLINGSHUND 2013

Tisper

1. Beyla Arnadottir Av Vollakloa

2. Lyrypa's Topsy

3. Arla Tiriltunge

1. Beyla Arnadottir Av Vollakloa, eier Dagrunn Mæhlen	89 poeng (5 utst.)
2. Lyrypa's Topsy, eier Iren Storli	83 poeng (5 utst.)
3. Arla Tiriltunge, eier Gerd Haugen	75 poeng (5 utst.)
4. Recknagel Olgadanilova, eier Solvor og Andreas Melum	63 poeng (5 utst.)
5. Mopsegårdens Gurine, eier Merete Evenseth	59 poeng (5 utst.)
6. Linesviken's Driva, eier Inger Marie Storli	58 poeng (5 utst.)
7. Linesviken's Bera, eier Inger Marie Storli	51 poeng (5 utst.)

ÅRETS UTSTILLINGSHUND 2013

Veteraner

1. Lyrypa's Buster

2. Eiksro Magiska Moxy

3. Álvisheim's Illuge Skald

1. Lyrypa's Buster, eier Inger Marie Storli	90 poeng (5 utst.)
2. Eiksro Magiska Moxy, eier Unni Storli	71 poeng (5 utst.)
3. Álvisheim's Illuge Skald, eier Solvor og Andreas Melum	61 poeng (5 utst.)

ÅRETS UTSTILLINGSHUND 2013 Valper

1. Værøy-Drotten Av Vollakloa

2. Lundeskogens Ole-Einar

3. Frontpage Golden Kello

1. Værøy-Drotten Av Vollakloa, eier Solvor Melum	64 poeng (5 utst.)
2. Lundeskogens Ole-Einar, eier Belinda Andersen	48 poeng (5 utst.)
3. Frontpage Golden Kello, eier Line Hauan	34 poeng (2 utst.)

ÅRETS AKTIVITETSHUND 2013

Tekst og resultatoppstilling: Irene Stølan og Elin D. W. Johannessen
Komiteen for Årets Aktivitetshund

Elfi i agility-sjev. Foto: Elin D.W. Johannessen

Vi vil gratulere med delt 1. plass til Rachel Hamre med Frost av Vinterskogen og Elin D. W. Johannessen med Dykebo`s Rosen Elfi! Vi gratulerer også Irene Stølan med Lea av Stjernepoten med en fin 2. plass!

Plass	Hund	Eier/e	Antall starter	Poengsum
1	Frost av Vinterskogen	Rachel Hamre	8	125
1	Dykebo`s Rosen Elfi	Elin D. W. Johannessen og Lars Aude Arnesen	6	125
2	Lea av Stjernepoten	Irene Stølan	1	15

Årets Aktivitetshund er for første gang kåret i Norsk Lundehund Klubb. Retningslinjer for kåringen ble presentert i Lundehund-nytt nr. 4 2013 og innbefatter en rekke ulike

aktiviteter, som brukshund, blodspor- og ferskspor, lydighet, rallylydighet, kreativ lydighet, agility og redningshund.

Årets deltagere har deltatt i lydighet, rallylydighet og agility. Alle tre ekvipasjene har etter hvert fått erfaring med å starte i konkurranser og vi vil fortelle litt om dette:

Elin D. W. Johannessen og Dykebo's Rosen Elfi

Jeg startet å trene agility med Elfi når hun var rundt 8 måneder. Vi var begge nybegynnere og har lært i lag. Parallelt har vi også trent litt lydighet på hobbybasis, da jeg synes det hører med.

Agility er for oss mest en artig treningsform, som utfordrer både kropp og sinn. Elfi synes agility er topp og forsøker alltid å gjøre sitt ytterste.

Konkurransen var i starten mest et innfall (med aktiv overtalelse), men har etter hvert blitt en fin måte å jobbe mot konkrete mål med treninga.

Høsten 2011 startet vi i vår første konkurranse og siden den gang har det vært en del starter. Det var mange diskvalifikasjoner i begynnelsen, da det er små marginer. Det å starte konkurranse er også noe som må trenes på. Elfi har aldri vært en "snuser" og stikker ikke av, men hun hopper det hun ser og da det er meg som fører som må trene mer på handling!

Det siste året har det løsnet veldig med flere fine premieringer. I sommer fikk vi opprykk til klasse 2 i Agility og ett napp i Agility Hopp. Gjett at vi er stolte! For 2014 har vi planer om å delta i Finnmarkscupen i agility og skal også starte et par konkurranser i rallylydighet.

Det å konkurrere med en lundehund er ekstra artig, da vi blir lagt godt merke til; "En lundehund i agility??" Og ikke minst koser jeg og Elfi oss veldig med dette, premiering eller ei. Agility er noe vi har i lag, som knytter oss tettere sammen; "Elfi og mor".

Rachel Hamre og Frost av Vinterskogen

Jeg startet med Frost i Norske Redningshunder da han var 4 måneder gammel. Lydigheten er en viktig del av godkjenninga så vi begynte med dette med en gang. Vi hadde et par starter i LP-ringen, men vi var begge uerfarne så var ikke de store resultatene.

Da vi flyttet til Sørlandet igjen, ble det slutt på redningshundtreninga, men vi oppdaget en ny sport; Rallylydighet. Vi har drevet med dette siden begynnelsen av 2013 og Frost elsker det.

Vi er et napp unna klasse 3 og håper på å komme opp i elite eller i hvert fall ett napp unna i løpet av dette året. Vi har ikke gitt opp helt med LP og målet for i år er opprykk til klasse 2.

Irene Stølan og Lea av Stjernepoten

Jeg har trent agility med Lea siden hun var 2 år. Vi har kun en konkurransesstart i år.

Lea er leken og god på banen, og med litt optimisme dro vi til Norwegian Open i Kongsvinger for og starte. Vi dro en hel gjeng fra hundeklubben vår (Sunnmøre Hundeklubb). Jeg og Lea var egentlig mest med for å være sosiale og vise at en lundehund også kan hoppe over pinner og delta i hundesport.

Dette er det største agilitystevnet i landet, så store forventninger til resultater var det ikke (det var 515 hunder påmeldt og det er 1600 starter per dag). Alle de beste fra Norge, Sverige, Danmark og Tyskland er med og hele 12 nasjoner var representert, så det er klart jeg må vise fram den søte lille lundehundfrøkna mi i sporten.

Stevnet begynte tidlig lørdag morgen og varte og rakk til sent søndag. Lea skulle ikke gå før søndag klokken 18... Og nå når dere skjønner størrelsen på dette stevnet er det klart at dette var en kjempeopplevelse. Jeg fikk se hvor fantastisk det er når samarbeidet mellom hund og fører er på topp. Det som også er så gøy med slike stevner, er at selv om du ikke er kommet helt dit... og driver og roter i klasse 1 enda, så er det mange av oss. Det gjør ingen ting om hunden din stopper opp

og snuser litt i banen eller tuller litt, alle har vært der! Det kan være greit og prøve seg i konkurranse bare for å kjenne på nervene og se at det er da ikke så skummelt.

Og med dette må jeg si at jeg er KJEMPE stolt over Leaen min som fikk jumbo plass nr. 11 (med 3. premie), og slettes ikke var dårligst plassert på stevnet.

Om årets deltagelse

Dette er første gangen vi kårer Årets Aktivitetshund. Det var kun tre påmeldte i år, men alle tre har positive erfaringer med det å konkurrere og vise frem lundehunden sin. Vi vet også at det tidligere år har vært flere som har konkurrert. Dette er oppsummert i Lundehund-nytt nr. 4 2013.

Det kan være mange årsaker til at det i 2013 har vært mindre aktivitet blant lundehunder, slik som valping, sykdom, personlige årsaker m.m. Vi vil tro at det i årene fremover fortsatt vil være aktivitet og håper at en slik kåring kan være med på å stimulere til nettopp det. Vi kjenner til at en del ferske valpekjøpere ønsker lundehund til blant annet spor og agility. Det er flott å se.

Ordningen skal evalueres i slutten av året (før neste års kåring) og vi vil da se på om det er flere aktiviteter som bør involveres. Dette vil vi gjerne ha innspill på. Vi oppfordrer flere til å være aktiv med lundehunden sin og vise den frem i ulike miljøer.

Lykke til dere som skal ut å starte i konkurranser eller prøver i 2014!

Valpeproduksjonen i 2013 og utviklingen av matadorgrensen

Av valpeformidler Liv Skjervik og Hanna Gautun for avlsrådet

Klubbens valpeformidler Liv Skjervik har sendt oss følgende rapport for 2013:

Valpeåret 2013 har gitt oss 61 nye valper i Norge. Det er 34 hanner og 27 tisper som er fordelt på 21 valpekull med et snitt på 2,9 valper pr kull.

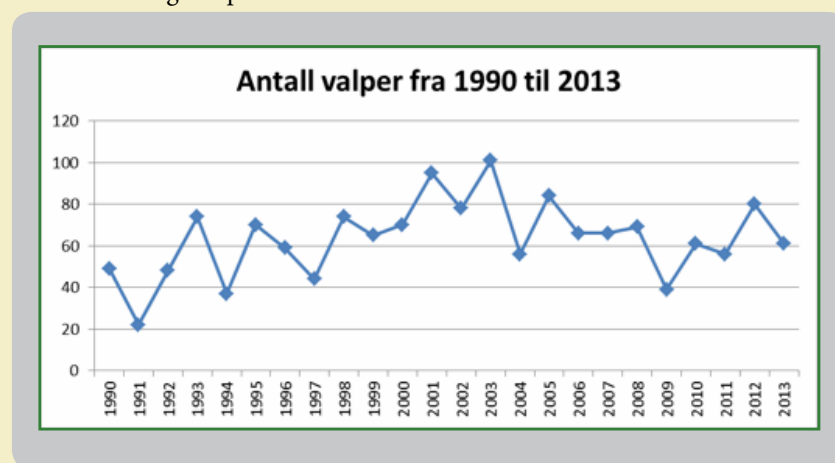
Det var to kull med 5 valper, fem kull med 4 valper, seks kull med 3 valper, fem kull med 2 valper og tre kull med 1 valp. I to av kullene med 1 valp var det også en dødfødt eller en som døde etter få døgn.

Så fikk vi hele 5 nye oppdrettere! Veldig bra! Vi trenger enda flere i 2014 for å opprettholde antallet nye valper, og aller helst øke antallet!

Etterspørselen etter valper er litt varierende, med en liten nedgangs-

periode før jul. Nå har det imidlertid tatt seg opp igjen, og det er endel som ønsker valp til vår/sommer/ferie, så det er bare å lage valper nå!

Litt statistikk rundt valpeproduksjonen: Valpeproduksjonen i 2013 i fht tidligere år er vist i grafen nedenfor.

Det gjennomsnittlige antall valper pr. kull på 2.9 er noe høyere enn gjennomsnittet for 2013 på 2,75. Det var bare 2 kull med 1 levedyktig valp og det er meget gledelig. Er dette en ny tendens i fht. tallene som er presentert i RAS der 10 av de 40 siste lundehundkullene var på 1 valp?

Vi har nå kunnet ta ut en komplett oversikt over valpekullene født i Norge fra klubbens database. Resultatet er gitt i tabellen nedenfor.

Tabellen viser at for de fem 10-årsperiodene fra 1964 og fram til 2013 varierer antall kull med 1 valp fra 14% til 24%. Dette viser at ca 1 av 4

kull i gjennomsnitt hadde 1 valp de siste 10 årene. For perioden fra 1932 til 1963 er det betydelig færre kull og disse tallene derfor langt mer usikre.

Grunnen til at dette påpekes spesielt er at det er en lite gunstig situasjon, både for tisper og den ene valpen. For tisper økes risikoen for keisersnitt både fordi det da kan produseres for lite hormoner til at fødselen kommer skikkelig i gang og fordi det ene fostret kan bli unormalt stort. Enevalper kan ha problem med å stimulere til nok melkeproduksjon, noe som medfører ekstra behov for oppfølging av valpen og tisper. Dessuten øker risikoen for jurbetennelse fordi den ene valpen ikke tømmer spenene tilstrekkelig. For valpen betyr det at den ikke har lekekamerater å bryne seg på og den mister dermed verdifull sosialisering.

Periode	Antall kull	Antall kull med 1 valp	Prosent kull med 1 valp
1932-1963	43	17	40 %
1964-1973	148	31	21 %
1974-1983	240	58	24 %
1984-1993	222	31	14 %
1994-2003	245	38	16 %
2004-2013	243	58	24 %

Matadorgrensen:

Norsk Lundehund Klubb har siden 1982 sluttet opp om anbefalingen gitt av husdyrgenetiker Dr. Per-Erik Sundgren (Svenska Lantbruksuniversitet) om å sette en øvre grense for antall valper den enkelte hannhund kan få i løpet av sitt liv.

Denne grensen beregnes ut i fra 5 % av antallet valper født de siste 5 årene. Tabellen nedenfor viser utviklingen i matadorgrensen med valpeproduksjonen for 2013.

Det maksimale antall avkom pr hannhund opprettholdes således på 15 valper.

Det er veldig gledelig at 5 nye tispeiere har hatt valper i 2013. Skal vi nå målet i RAS om 1000 lundehunder i Norge trenger vi enda flere valper pr år! Heia, heia!

Beregningsgrunnlag	Ant. valper født	Ant. valper tillat pr hannhund
2002-2006	391	19,6
2003-2007	385	19,3
2004-2008	350	17,5
2005-2009	342	17,1
2006-2010	313	15,7
2007-2011	299	15
2008-2012	315	15,8
2009-2013	309	15,5

Avlsrådet takker Marc Daverdin for rådata fra NKLs database og Stefan de Graaf for hjelp med grafen over valpeproduksjonen fra 1990 til 2013.

Paluna's Dagr Troyason

11 lundehunder på NKKs liste over Årets rasevinner for 2013

Norsk Kennel Klub har sin rangering for Årets rasevinner, hvor 11 lundehunder har resultater med BIR og BIM på NKK-utstillinger for 2013.

En og samme lundehund - Paluna's Dagr Troyason, eier Hans Arvid Øberg - har fem BIR plasseringer, og oppnådde flest poeng for Årets rasevinner hos NKK.

Alle elleve lundehundene har også deltatt i poengsammendraget for Årets Utstillingshund 2013.

Hilsen Unni Hofstad
og Dagrunn Mæhlen

ePost fra lundehundeier:

Av og til får redaksjonen epost som vi bare må få plass til:

Hei til alle lundehundvenner.

Sender noen bilder av Oscar, vår snart 14,5 år gamle lundehund. Han er født før år 2000, men er fortsatt sprek til tross for sin høye alder. Han bor på Tynset i Nord-Østerdal og har brukt mye av tiden på lange turer i fjellene både sommer og vinter.

Alderen merkes selvsagt og både syn og hørsel begynner å bli dårlig. Imidlertid mangler det ikke på livsgnist og han er ikke vanskelig å be når det er snakk om en tur.

Oscar kommer fra Kjell Øyvind Smestad på Kirkenær og foreldrene heter Tass og Fara.

Oscars reg.nr. er 20988/99.

Oscar ønsker å hilse til sin gode venn Alex i Hommelvik!

Vennlig hilsen

Bodil og Oddvar Børseth

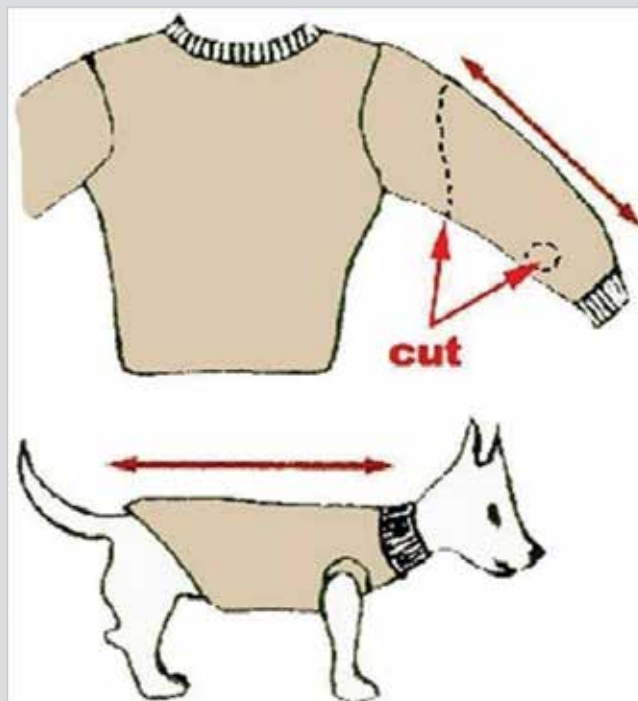
Tips fra internett:

Enkel hundegenser

For den som ikke behersker strikking finnes det også metoder for å lage klær til hunden sin. Dette smarte tipset fant jeg på internett.

- Ta en gammel genser. Til lundehund bør det være en stor herregenser eller en som det er svært store ermer på.
- Mål hundens rygg.
- Merk av dette målet på oversiden av ermet.
- Brett ermet slik at du har oversiden på den ene kanten og undersiden på den andre.
- Tegn opp hvor du vil klippe. Husk å gjøre undersiden kortere til hanhunder.
- Merk av hull til forlabbene.
- Hvis halsen blir for trang, kan du lage en splitt midt foran.
- Klipp etter merkinga.
- Hekle eller sy en fall der du har klippet, både bak, langs hullene for labbene og i halsen.

Solveig Bjørkenes Steinnes

Hjortejakt med lundehund

Tekst og illustrasjon: Elin M. Hovde

Min mann er en ivrig hjortejeger, og av den grunn har jeg øvd mye på sporing av hjortedyr i skogen både sommer og vinter. Holli har funnet både rådyr, hjort og elg til meg, og vi har hatt noen flotte naturopplevelser.

Jeg lærte henne tidlig å bli stående når dyrene fløy ut, for så å kalle henne inn igjen på plass. Etter hvert gikk dette automatisk, og Holli og jeg kunne gå helt stille i skogen. Jeg kommuniserte da med henne ved hjelp av håndtegn.

Høsten 2012 kom snøen tidlig i våre trakter, og det var lett å følge dyrespor i skogen. Min mann hadde etter hvert fått troen på at Holli kunne finne hjort for han, og en lørdag morgen våknet vi til hjorteskrig i skogkanten. Nå var tiden inne!

Vi fant fort ut at hjorten måtte stå oppe på en liten kulle, og min mann gikk rundt til andre siden av kollen, mens Holli og jeg ventet. Da han var kommet i posisjon, tok jeg Holli med meg oppover kollen fra der vi sto. Vi kom fort på ferske hjortespor i snøen. Det var tråkket ganske mange spor, men Holli gikk veldig målbevisst framover. Da hun skeinet ned en skrent, valgte jeg å gå oppover. Rett etterpå smalt det. Holli hadde funnet det rette sporet og drevet hjorten ut på jordet der mannen min sto parat! Flinke hunden kom rett

inn igjen til mor, slik vi hadde trent på så mange ganger når vi hadde sett hjortedyr. Glad og opprømte løp vi mannen min i møte, men hvor var hjorten?

Det viste seg at hjorten var blitt skadeskutt og hadde løpt videre. Det var blod i snøen, og Holli fattet straks interesse for dette. Jeg koblet, og vi la i vei, men mannen min stolte ikke på lundehunden som sporhund, og ba oss stoppe etter et par hundre meter. Holli er en stille ettersøkshund, og det skulle senere vise seg at vi ikke hadde vært langt unna sårleiet til hjorten. For øyeblikket ble jeg nødt til å bryte, og min mann tilkalte en godkjent ettersøkshund. Da den kom, gikk den eksakt samme spor som Holli, og fant dyret bare 50 meter fra der vi hadde stoppet sporingen. Hjorten var imidlertid ikke mer redusert enn at den tok beina fatt og løp videre. Ettersøkshunden var en beagle, og den hadde for uvane å bjeffe sammenhengende når den

hadde sett dyret, hvilket den nå hadde. Det skulle bli en lang dag med bjeffing i skogen ...

Holli og jeg måtte returnere hjem, men vi kunne høre losen gå att og fram i skogen i time etter time. Først i skumringa lød et skudd, og hjorten falt. Da hadde den drevet to mann og en beagle rundt i lårhøy snø i 8 timer! Karene var duglig slitne, og min mann bannet bein på at heretter skulle han bruke Holli som sporhund, for nå var han dauhørt! Han var ikke i tvil om at hjorten hadde blitt mer skremt av å ha en halsende hund etter seg, og at det var grunnen til at den ikke la seg ned noe sted i løpet av de 8 timene. Holli skjønnte sikkert ikke hva han sa, men jeg syntes likevel jeg så et aldri så lite smil rundt munnen på henne, og et lurt glimt i øyet: «Neste gang mor, da skal jeg liste meg inn på hjorten så stille, så stille.»

Sjikkelig Superlørdag

Tekst og bilder: Petter Nilsen

Vi var ikke av de aller raskeste ut av døra i dag, men "Tøffe" gutter sørger for at det er fyr i ovnen, ved i vedkassa, og ikke minst, at Mammse'n har fått gatas beste morgenkaffe servert på senga før vi går.

Vi har hatt ei tøff uke, og hadde passert 100km før lørdagen, men Doffen mente at det var noen ekstra kilometer til gode fra forrige lørdag som ble litt kortere en planlagt. Vi hadde som vanlig ikke planlagt noen rute, men Doffen var godt utstyrt med lunsjpakke for langtur. Forrige helgs "postkort" vær, med -6 grader og 30 cm puddersnø var for lengst historie, til fordel for oversvømte bekker, islagte veier og store områder under vann.

Nå dr...r Doffen fullstendig i været, for alle turer i skogen er bare helt topp, og "vær er det jo uansett Fatter'n" pleier Doff å si.

Det var ikke akkurat kø i skogen i dag, for med OL på TV'n så satt de fleste planta foran boxen. Det passa oss utmerket, for Doffen ble "løslatt" direkte ut av døra, og sånt setter en liten Lundegutt stor pris på. Pappse'n hadde "fikla" til en ny line med noen alldeles rå hurtigkoblinger som skulle testes ut i dag. Den nye lina skulle sikre meg muligheten til å "kleppe" Doff når det var nødvendig å koble til lina raskt. Vi brukte den første halvannen timen til å trene på innkalling med "hurtigkobling",

noe som vi synes funka tilfredsstillende til lina røk i Pappse'n noe provisoriske sømmer. "Du skulle fulgt bedre med i heimkunnskapstimene du Fatter'n!" mener Doff, som ikke er synlig imponert over mine sypike-kunnskaper. Føler meg litt presset til å ta en sånn far-sønn samtale med lillegutt under den første lunsjrasten. "Du skjønner det Doffen at i min klasse så var det 6 gutter og 22 jenter, og hva tror du Fatter'n fant mest interessant i de heimkunnskapstimene, hekletøy?, eller 22 damer????". Han ser opp på meg med oppspilte øyne et ørlite sekund før det kommer et litt lurt glimt i de brune øynene hans, "du Fatter'n?, jeg setter vel alle penga mine på de 22 damene eller?".

Dagens lunsj besto av en prat, 1 hektø reinsdyr, Tante Leslie's foreskrevne gresskarpurre, og det hele var over på de vanlige 5 minuttene, og så var vi klare for nye kilometer, trodde jeg...!. Vi hadde tatt dagens første rast langt inne i skogen, på

den forlatte gården Måsamy, på et gammelt betongrør ute på jordet, og åpenbart så syntes Doffen at det var en utilstrekkelig lunsj, for "Lille Bever Jordfreser", freste opp, og fortærte en liten musefamilie før jeg rakk å forhindre det, og han som akkurat var ferdig med en ormekur etter at han gravde opp, og spiste en rotte sist søndag, huuuum.. nå var det på'n igjen....!.

Det var ikke lett å ta seg frem i skogen våres i dag, så vi valgte å finne oss en gammel skogsbilvei som vi visste om. Det var ikke mye bedre for den var oversvømt og Doffen fikk dagens første dukkert. En oversvømt bekk fløt over veien og noen hadde vært der og lagt ut en solid planke. Doffen var litt skeptisk, men etter en raskt overveielse så sprang han ut på planken, som viste seg ikke å ha kontakt med annet enn kaldt vann, og dermed ble liten gutt våt.

Nå var det ikke dypt, men dypt nok til at Doffen kun hadde

venstre nesebor over vann. Han kom opp som en løpsk torpedo, og var på land, og i ferd med å riste seg tørr før jeg hadde en sjanse til å reagere.

Nå skulle det ikke gå lenge før det ble et nytt besøk i det våte element for hurtigtørkende Lundegutt. Vi brukte skogsveien for alt den var verd, og Doffen farer rundt i terrenget, og utforsket alle muligheter for litt action. Vi nærmet oss en bekk som hadde gått langt over sine bredder og skapt et lite våtmarksområde. Jeg går forsiktig fremover for å unngå å stifte bekjentskap med det iskalde vannet, og plutselig får jeg øye på en elgku som står musestille i skogkanten og betrakter oss. Doffen har ikke sett elgen, så jeg prøver meg på et enkelt trikks for å få på Doffen lina før det blir jakt. Ned i lomma med hånda, to små klikk, og gutten vet at det er godis på gang, men det var klikk lyden som fikk elgen til å eksplodere... Den bråsnudde og skar av gårde rett inn i det oversvømte området, og Doffen var ikke sen om å sette etter så fort bena kan bære, og når det ikke var fort nok, så gikk han over til lange "kengurusvev" i beste Lundehundstil. Jeg er også på sprang etter, i håp om å kunne avverge en farlig situasjon med en desperat elg, men som alle kan tenke seg så er ikke jeg raskest i dette selskapet. DA går elgen

rett i bekken så vannspruten står, og Doffen er ikke sen om å innhente elgkua!!!! ÅÅÅÅÅ nei, katastrofe tenker jeg. Da er det Doffen's tur til å bade, for han har ikke oppfattet at det er en dyp bekk som elgen har løpt ut i, så han er plutselig på svømmetur med elg!!.

Jeg løper rundt for ut i bekken skal jeg ikke, men hopper rundt i våtmarksområdet fra tue til tue, elgen kommer seg raskt opp av bekken, men setter kursen rett mot meg!! BRÅSTOPP på elg og på Pappse'n, en lynrask vurdering om hvilken vei jeg skal rømme viser seg heldigvis å være unødvendig, for elgen ser meg inn i øya et par sekunder og snøfter, så snur den, og løper inn

i skogen så vannspruten står. Tar sikkert ett halvt minutt for jeg kommer til meg selv, og starter å puste igjen.

Mer tuehopping, for Doffen strever fortsatt med å komme seg til et tørt og landfast sted. Han havner på armen til Pappse'n som frakter liten, kald, og våt gutt til et trygt sted.

Sjeldent at Doffen fryser så han skjelver, men nå er'n skikkelig kald.

Det blir tørking etter beste evne, for vi har ikke med oss noe mer en det vi har på oss, så han havner under jakka til Pappse'n, og med over tre timer å gå hjem så kan det bli en kald opplevelse for oss begge. 5 minutter så er Liten Lundegutt helt uinteressert i å sitte inne i jakka til Pappse'n lenger. "slepp meg ned a Fatter'n, den elgen kan dukke opp igjen vet du!! Å DA ska'n få altså", riktig så eplekjekk liten tass. Han holder tempo oppe, ikke en eneste liten klagelyd på veien hjem, og vel hjemme så er'n tørr som om ingenting hadde hendt.

Jeg føler at den eneste riktige handlingen i kveld er å kjøre inn på Meny og kjøpe elgbiff til en liten elgjeger med stort mot. Han likte den biffen, og elgbiff skal'n få i morgen også, bare fordi han er verdt det!.

Paring og fødsel

Tekst og illustrasjoner: Christen Lang

Foto: Monica Berglund

Som oppdretter av hunder siden 1961 har jeg etterhvert tilegnet meg stor erfaring angående paring, fødsel og stell av valper. Jeg har tatt i mot over 500 valper. Mest egne, men jeg har også bistått noen andre oppdrettere. Har også vært med på ca. 400 parringer. Dette er jo erfaringer som ikke kan kjøpes for penger men noe jeg har fått på grunn av

den lange tiden jeg har drevet med oppdrett av hunder. Jeg var bare 13 år da jeg på egen hånd tok i mot det første valpekullet, og siden det har jeg regelmessig deltatt ved paringer og tatt i mot valper.

Jeg vil dele med dere noen av mine erfaringer og synspunkter i forhold til det jeg har opplevd i

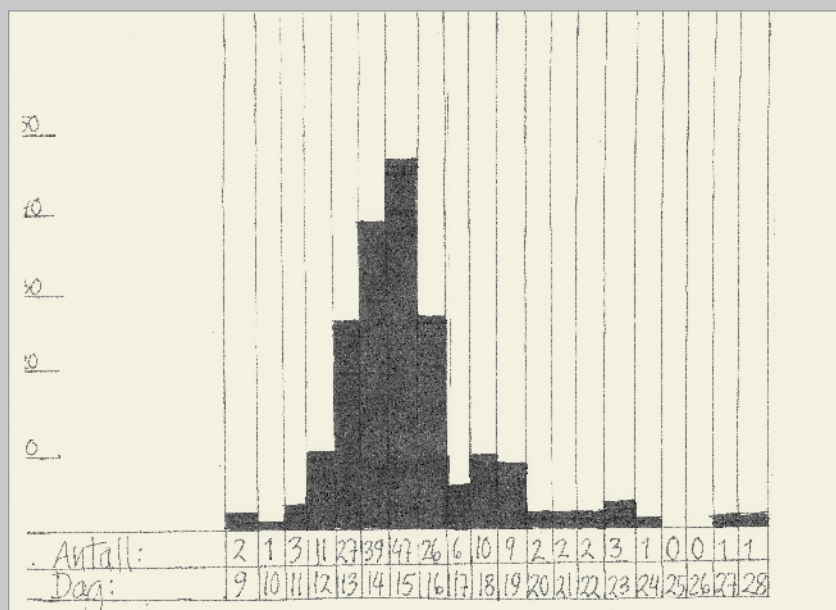
forbindelse med paring og fødsel. Har ført statistikk over parings tidspunkt og fødselsterminer så lenge jeg har drevet oppdrett. De statistikkene som vises her er fra da jeg startet med Shiba for 25 år siden.

Siden statistikkene omfatter så mange hunder og siden de strekker seg over så mange år gir de et meget

Vi må ikke innbille oss at vi mennesker er de som vet best og overstyre de naturlige lovene

I følge min statistikk har tisper vært paret fra 9. dagen til 28. dagen, så her kan det være store variasjoner fra tise til tise og fra løpetid til løpetid.

Som dere ser av statistikken er det dag 14. og spesielt dag 15. i løpet som klart er de dagene som har høyest kurve i denne statistikken

godt bilde av hva som er vanlig paringstidspunkt og fødselstermin hos Shiba.

Min filosofi når det gjelder oppdrett er at vi i første rekke må respektere naturen og de naturlover som finnes. Naturen har drevet "oppdrett" av levende vesen i uminnelige tider.

I husdyravl er det menneske som har tatt over rollen med å velge ut avlsdyr. Det er vi, og ikke naturen som bestemmer hvilke dyr som skal bli foreldre til kommende generasjoner. Dette er et meget stort ansvar. Alle som driver med kontrollert husdyravl må ta dette ansvaret på alvor.

Naturen har gjennom uminnelige tider skapt individer som er tilpasset de forskjellige klima og leveforhold som finnes på jorden.

Vi må ikke innbille oss at vi mennesker er de som vet best og overstyre de naturlige lovene, men respektere disse også når det

er vi som bestemmer.

LØPETID OG PARING

En tise får som regel sin første løpetid når hun er mellom 5 og 9 måneder gammel. Jeg kommer ikke til å gå inn på hva som skjer med henne biologisk i den forbindelse, det kan dere lese om i den rikelige faglitteraturen som finnes om dette emnet.

Vanligvis varer løpetiden i ca 3 uker (21 dager). Den første tiden er blodet rødt, det er i det såkalte forløpet og varer i vel en uke. I denne perioden er hun ikke tilgjengelig for paring og viser dette ved å avvise hannhunden med knurr og bjeff. Etter det blir blodet mere brunlig og mer sparsomt og tisen er da kommet inn i høyløpet. Dette viser hun ved å flørte med hannhunden og ved å stille seg opp med halen til siden og ved at hun står rolig når hannhunden hopper på henne. Dette skjer fra 9. til 12. dagen etter at hun startet å blø og er individuelt. Høy løpet varer i ca en

uke men også dette kan være meget individuelt, i denne tiden er tisen tilgjengelig for å bli paret. Tisper er blitt paret så sent som 30. dagen etter første synlige blod. I følge min statistikk har tisper vært paret fra 9. dagen til 28. dagen, så her kan det være store variasjoner fra tise til tise og fra løpetid til løpetid. Men som dere ser av statistikken er det dag 14. og spesielt dag 15. i løpet som klart er de dagene som har høyest kurve i denne statistikken (Gjelder Shiba) Enkelte tisper blør lite og er flinke til å holde seg rene, da kan man lett overse dag 1 og da blir det vanskelig å beregne rett tid. Om tisen ikke skal pares spiller jo dette ingen rolle, men ellers er det jo veldig viktig å holde rede på den rette dagen hun startet løpetiden.

For å være sikker på å treffe rett tid kan man gå til en dyrlege eller selv lære seg å ta utstryk fra tisen. Dette kan indikere når hun er mest fruktbar (celleforandring). Man kan også ta blodprøver hos en dyrlege. Dette kan være aktuelt

Det er svært viktig etter min mening at hundene kan pares naturlig og føde naturlig

om man skal ut å reise med tispene. Selv benytter jeg meg ikke av dette men stoler på hannhunden, at han vet når tiden er inne. Jeg anbefaler at man er ute i god tid, heller prøve et par dager for tidlig enn for sent. Om tiden ikke er inne vil det ikke være mulig å pare, da må man vente noen dager.

En tisper med normal kjønnsdrift vil ofte flørte med hannhunden eller andre tisper i tiden før hun er klar.

Hundefamilien (rev, ulv og hund) er slik innrettet at den henger sammen når paringen er gjort. Dette er naturens måte å sikre god befruktning på og man må under ingen omstendigheter prøve å skille dem. Henging er normalt. Hengingen varer normalt fra noen minutter til opp til en halv time. Etter at hannhunden er ferdig med sine bevegelser henger de sammen og han snur seg og hundene står da med hodet i hver sin retning. Det er da lurt å holde både tispene og hannhunden og jeg lar alltid begge ha på halsbånd når de skal pares så det blir letter å

holde dem. Tispene vil normalt skrike noe når de henger, i noen sjeldne tilfelle kan hannhunden også gjøre det.

I sjeldne tilfelle kan man få valper på tispene uten at hundene har hengt sammen, men henging er det mest vanlige for å oppnå drektighet hos hund.

Mine erfaringer er at det er lurt å gå en tur med hundene når de møtes for første gang slik at de blir kjent. Er det rett tid tar det vanligvis kort tid før de er parret. Tar det særlig lenger tid enn en halv time før noe skjer så er det mindre sjans for at det blir paring den dagen.

Sørg for at hundene får pare seg på et skjermet område der de ikke blir unødvendig forstyrret.

Selv er jeg opptatt av at hunden skal pares på naturlig måte uten innblanding.

Jeg vet at noen holder tispene og at noen hjelper hannhunden men dette kan jeg ikke gi noen råd om da jeg ikke praktiserer dette selv.

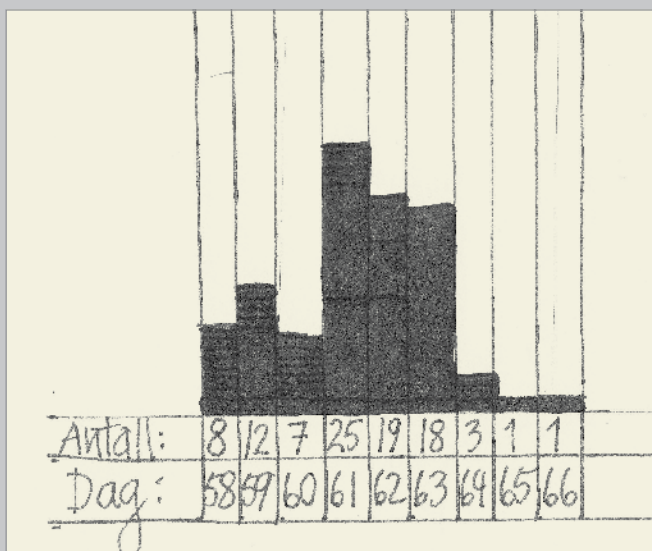
Det diskuteres om hvor mange

ganger det er lurt å pare hundene. Om man får til en naturlig paring med henging er dette i utgangspunktet nok om det er rett dag. Det er ikke nødvendig å pare to dager i trekk. Sæden lever i mer enn 48 timer så det er ikke nødvendig å "fylle på" før det. Men i naturen vil jo hunden pare seg flere ganger over lengre tid om de får lov og det kan de jo selvsagt få lov til om man har mulighet til det.

I de tilfelle vi har hatt ekstra store kull hos oss har dette vært tilfelle. Men kull størrelse er jo avhengig av mange faktorer. Tispene skal ha god plass til mange foster og forholdene skal være tilstede for at de fester seg og utvikler seg frem mot ferdige utviklede valper. Her spiller det også en rolle om foreldrene er i nær slekt, da kan man få en innavlsdepresjon som gjør at kull størrelsen blir mindre og at valpene blir mindre og lite levedyktige. I verste fall kan innavl føre til at alle befruktede foster dør i mors liv. I motsatt fall, ved utavl blir det ofte store kull med kraftige levedyktige valper = utavls effekt.

En normal fødsel hos hund starter vanligvis 63 dager etter første paring, men her er det store forskjeller fra rase til rase og fra individ til individ og fra fødsel til fødsel hos samme individ. På statistikken ser vi at Shiba som oftes føder den 61. dagen.

UVILLIG TISPE

Ikke alle tisper vil bli mødre og ikke alle tisper skal avles på.

Når det gjelder Shiba så har jeg hatt en rekke tisper (stor prosent) som ikke vil la seg parre i forhold til de to andre rasene jeg har drevet oppdrett av. (Engelsk setter og Norsk Lundehund) Hva dette kommer av vet jeg ikke men det er noe spesielt for denne rasen.

Mine prinsipper for avl tilsier at man ikke skal avle (inseminere) en tispe som ikke vil pares på naturlig vis og heller ikke tvangspare henne. Det samme gjelder tisper som har kompliserte fødsler. Det er svært viktig etter min mening at hundene kan pares naturlig og føde naturlig.

I noen tilfelle kan vi oppleve at tispene velger hannhund selv. Da kan hun være tilgjengelig for en hannhund, men avvise en annen samme dag (altså det er da ikke snakk om at det ikke er rett dag for parring). Det handler om kjemi mellom de to og dette må vi respektere.

UVILLIG HANNHUND

Det er ikke bare tisper som ikke vil pare. Noen ganger hender det at en hannhund heller ikke vil pare. Det kan ha flere årsaker. Dårlig kjønnsdrift. Da er det lite vi kan gjøre. Hannhunden er ikke tilstrekkelig interessert til å gjennomføre en paring. En slik hannhund må man ikke benytte til inseminasjon da dårlig kjønnsdrift viser seg å være arvelig.

Det kan være at hannhunden er umoden og ikke helt vet når han skal anstrenge seg eller at han er overivrig og av den grunn ikke får til en vellykket paring. Mitt råd her er at om man har anledning så la ham gå sammen med tispene over lengre tid og ikke gi ham opp. Men prøv ham igjen ved en senere anledning. Kanskje han da klarer det.

Hvis en tispe er meget dominant og en uerfaren hannhund får mye stryk av henne vil han få dårlige erfaringer og vil da ikke tørre å pare da han er redd for å få juling av tispene.

Noen ganger kan hannhunden

ha (for) stor respekt for eieren (flokk leder) og av den grunn ikke tørre å pare når vedkommende er tilstede. Det løser vi enkelt ved at eier ikke er med når hundene pares.

INSEMINASJON

Dette vil si at man tapper en hannhund for sæd og så innfører denne i tispene ved teknisk hjelp.

Prinsippet for inseminering (kunstig befruktning) bør være at dette kun er en nødløsning som man benytter f.eks. hvis hannhunden befinner seg i et annet land og det er vanskelig å få til en naturlig parring.

Et godt argument for å benytte inseminasjon er at man på den måten kan utvide genmateriale i rasen (under forutsetning av at sæden representerer nytt blod).

Skal man inseminere bør dette være med hannhunder som har bevist at de er fertile (kan pare på naturlig vis) og har avkom etter seg av god kvalitet. Tisper som skal insemineres må ha født levedyktige valper og tidligere ha blitt paret

Ikke alle tisper vil bli mødre og ikke alle tisper skal avles på .....

på naturlig vis og også selvfølgelig oppfylle de samme krav til temperament og helse og kvalitet på avkommet.

Å benytte hannhunder med dårlig temperament, dårlig kjønnsdrift eller hunder som ikke oppfyller de helsekrav som er satt opp for rasen er ikke etisk!

Inseminering kan enten gjøres med fersk sæd eller (mest vanlig) med frossen sæd. Inseminasjon med fersk sæd kan man selv utføre om man har lært teknikken, men jeg anbefaler å benytte dyrlege ved inseminering og dette må man om man skal benytte frossen sæd. Regler om import og lagring av sæd finner man på NKKs hjemmeside.

FØDSEL

En fødsel er, enten det gjelder mennesker eller dyr en naturlig

foreteelse. Tenk på hvor mange individer som blir født på jorden hver eneste dag.

I dagens samfunn har vi en tendens til å sykelliggjøre mange naturlige funksjoner. Man tar røntgen, ultralyd og en rekke prøver og hos oss mennesker skjer en fødsel som regel på et sykehus med leger og jordmødre tilstede. Man gir bedøvelse og tar i noen tilfelle unødvendige keisersnitt. Jeg har selvfølgelig stor forståelse for at man ønsker å sikre at barnet kommer til verden på en forsvarlig måte, men vi har fjernet oss veldig mye fra naturen.

Når det gjelder hunder har vi også fjernet oss mye fra det som er naturlig. Også her er det blitt vanlig med ultralyd og keisersnitt. En fødsel er blitt noe skremmende for mange. Noe vi er redd for skal gå galt. Og i noen tilfelle kan det jo

skje, men i de aller fleste tilfelle går det bra. Jeg går ikke spesielt inn på her de fødsler der man må benytte dyrlege. Dette vil kreve en egen artikkel og en slik artikkel bør skrives av en dyrlege med spesialkompetanse på dette feltet.

En fødsel er en stor påkjenning for moren og for det individet som blir født. Alle overlever desverre ikke, slik er naturen. Men vi kan legge alt til rette på forhånd slik at fødselen går på best mulig måte og være tilstede og observere og gripe inn OM noe ikke går som normalt. Men da er det jo viktig at vi vet hva som er normalt og det kan vi bare få ved erfaring.

Det viktigste for oss som er tilstede er at vi bevarer roen. En stresset eier kan påvirke tispene negativt. Når fødselen først er i gang er det en prosess som må gå sin naturlige

Det viktigste for oss som er tilstede er at vi bevarer roen ....

gang. Mine erfaringer er at tispene setter pris på at vi er tilstede.

En normal fødsel hos hund starter vanligvis 63 dager etter første paring, men her er det store forskjeller fra rase til rase og fra individ til individ og fra fødsel til fødsel hos samme individ. På statistikken ser vi at Shiba som oftest føder den 61. dagen.

Tispene kan bli urolig opp til et par dager før fødselen, appetitten minsker. Dette er for at hunden ikke skal ha for mye mageinnhold under fødselen. Hun graver i tepper eller annet hun kommer til og vil gjerne hjemme seg på et mørkt sted. I naturen ville hun nå grave ut en passende hule til å føde valpene i. Hun må ha et "rede" å føde i. En passende hundeseng/fødekasse er greit, men noen tepper fungerer også fint under selve fødselen. Så kan man heller legge valpene i kassen etterpå. Hos oss foregår fødselen på badet. Fliser er lett å rengjøre. Tispene får gå fritt rundt men har en krok der hun har tepper å grave i. Ikke tving tispene til bare å ligge i kassen. Fødselen stimuleres ved at hun kan få bevege seg fritt (i et begrenset område). Ikke ha på for skarpt lys. Tispene ville selv ha fortrukket helt mørke, men det er jo vanskelig for oss om vi skal følge med på det som skjer.

Det er et par momenter som er viktig i forkant av en fødsel. Om man har tenkt å ha valper på tispene så ikke vent for lenge med første kull. En gammel førstegangs fødende tispene vil ha større risiko for en komplisert fødsel. Ellers er det viktig at tispene er i god kondisjon før hun pares. Man kan ikke slanke en drektig tispene og en fet tispene

vil garantert få en vanskelig fødsel. Mosjoner hunden helt frem til siste dag før fødselen men tilpass mosjonen til hva hunden selv vil. En godt mosjonert tispene føder lettere. Her er det endel misforsåelser i forhold til hvor mye mosjon hunden tåler. Den tåler mer enn vi ofte tror.

Når fødselen nærmer seg blir tispene urolig, i de fleste tilfelle slutter hun å spise dagen før. Et par dager på forhånd synker temperaturen og om man måler daglig får man en indikasjon på at fødselen er forestående når temperaturen stiger igjen. Selv pleier jeg ikke å ta temperaturen, men vil anbefale dette om du føler deg usikker.

Fødselen kan inndeles i to perioder, oppblokkingen og utdrivelsen.

Under oppblokkingen forbereder kroppen seg på at valpene skal bli født. Signaler fra morkaken gir beskjed om at prosessene er i gang. Temperaturen stiger og tispene starter å pese og grave intenst.

Så starter utdrivelsen, da får tispene rier (sammentrekninger av livmoren) med jevne mellomrom og valpen drives ut i fødselskanalen og gjennom bekkenet og ut. Dette kan ta tid. Under en normal fødsel kommer riene med jevne mellomrom, men kan stoppe opp i perioder uten at dette er farlig. La naturen gå sin gang så lenge hunden har rier og man ser at noe skjer.

Fødselskanalen " smøres" og etter en del rier går "vannet", en tyntflytende veske som kan forveksles med urin. Valpen ligger i en pose og må ligge i denne under hele fødselen. Posen kommer tilsyne

som en blære som går inn og ut før valpen endelig kommer over bekkenkammen og ut. Det er normalt at tispene skriker når dette skjer. Når valpen er født vil tispene bite hull på posen og slikke valpen ren. Man kan hjelpe tispene ved å frigjøre valpen, den må ikke ligge for lenge i posen etter at den er født da blir den kvalt og det er en av hovedgrunnene til at man bør være tilstede ved fødselen. Noen førstegangs fødende tispene kan få panikk like etter at valpen er født (fødselspsykose) og vil da rømme fra valpen og ikke hverken slikke den eller bite hull på posen. Det som da hjelper er at man holder tispene og legger valpen til patten. Når valpen dier stimulerer dette tispene og hun vil da etter en tid slikke valpen og oppføre seg normalt.

Det er ikke nødvendig å klippe navlestrengen. Tispene vil etter en stund tygge denne over, det haster ikke. Om hun ikke gjør dette så kan man klippe, men klipp da på skrå (ikke nødvendig å binde opp navlestrengen). Jeg har aldri hatt en valp som har forblødd seg i forbindelse med kutting av navlestrengen. Tispene skal spise morkaken som følger hver valp. Det er flere grunner for dette. Morkaken inneholder stoffer som blant annet stimulerer riene og melkeproduksjonen. Jeg lar tispene selv bestemme hvor mange morkaker hun vil spise. De er også fra naturens side ment som næring (tispene forlater jo ikke valpene de første døgnene og i naturen trenger hun jo da næring).

De fleste valper blir født med hodet først og dette letter utdrivningen ved at hodet baner vei i fødselskanalen. Men i 40 prosent av tilfellene fødes valpen med bakbei-

Man må ha is i magen og ikke få panikk. Det er en naturlig prosess som er i gang og den må ta sin tid ....

na først (setefødsel). Da er det vanskeligere for tispene å få ut valpen og mere smertefult.

I noen tilfelle har tispene dårlige rier og vanskelig for å få ut valpen. Dette kan ha flere årsaker. Tispene kan være fet og i dårlig kondisjon eller gammel eller begge deler (burde da ikke ha hatt valper). Eller en valp kan være død i mors liv. Da er det vanskelig å få den ut da den ikke selv gir den stimuli av livmoren som er nødvendig for at den skal fødes på normalt vis. I slike tilfelle trekker fødselen ut. Jeg har lært meg en enkel teknikk som stimulerer riene. Jeg legger begge hender på hundens rygg ved skulderbladene og presser kraftig ned langs ryggraden mot bekkenet. Dette stimulerer riene og må gjentaes med jevne mellomrom til valpen er kommet ut. Jeg har massert ut utallige valper når forholdene har vært slik at tispene har hatt dårlige rier og jeg tror bestemt at dette er en av grunnene til at jeg aldri har behøvd å ta keisersnitt på noen av mine hunder i alle de årene jeg har drevet oppdrett. Men før jeg eventuelt starter massasje ville jeg ha tatt ut tispene og løpt litt opp og ned en lang trapp. Dette kan få i gang igjen en fødsel som har stoppet opp. Bevegelsene vil stimulere livmoren og på den måte få riene i gang igjen.

Under normale forhold vil det ta mellom 5 minutter og opp til flere timer mellom hver valp. Det mest vanlige er 30 min til en time. Ikke få panikk om det tar mere enn 2 timer så lenge hunden er rolig og har noen rier innimellom. Det er altså ikke nødvendig som det står i noe litteratur at man må til dyrlegen om det går mer en 2 timer fra forrige valp. Det kan ta mer enn 4

timer mellom valpene uten at dette er farlig. I noen helt spesielle tilfelle har det hendt at en valp er blitt født dagen etter de andre og likvel vært i live.

Er valpen død i mors liv vil den som oftest komme ut etterhvert, men det kan ta tid. Det er ingenting vi kan gjøre for en død valp, fjern den fra tispene på en skånsom måte. Jeg har aldri hatt en tisper som har dødd under/etter en fødsel. Det er svært uvanlig, men det kan skje. Noen tegn man må være oppmerksom på er om det kommer mye sort blod samtidig som fødselen drøyer lenge, da er det mest sannsynlig et tegn på at det er en død valp eller rester av et ufullbåret foster som er på vei ut. Valper kan dø, men som regel går det bra med tispene selv om fødselen er vanskelig. La naturen gå sin gang. Man må ha is i magen og ikke få panikk. Det er en naturlig prosess som er i gang og den må ta sin tid.

Dødfødte og vanskapte valper vil forkomme noen ganger. I de 25 årene jeg har drevet oppdrett av Shiba har jeg hatt få dødfødte og få vanskapte valper i forhold til det store antallet totalt fødte valper. Men i naturen er det slik at noe kan bli feil, og da vil vi få valper som dør i mors liv. Noen av disse blir absorbert (tidlig i drektigheten) eller er døde ved fødselen. Levende foster med skader kan overleve i livmoren der de får næring gjennom navlestrengen men klarer seg ikke når de skal leve på egen hånd etter at de er født. Det er lite vi kan gjøre for disse. Slike skader kan være ganespaltning, hjerte- eller lungefeil. Noen ganger kommer det vanskapte valper og om de ikke dør selv i løpet av kort tid er det mest humant

å avlive dem (benytt dyrlege).

Pass på at alle morkakene (en for hver valp) kommer ut, ellers kan det oppstå livmorbetennelse.

Etter fødselen vil tispene ha høy temperatur i flere dager og vil da pese endel. Dette er normalt. Hun vil også ha flytninger lenge etter fødselen men om disse ikke er illeluktende og med gult puss er det helt normalt. I motsatt tilfelle må man oppsøke dyrlege, da det da kan være fare for livmorbetennelse. Tispene må da få en antibiotikakur.

Det er normalt med sort, løs avføring i flere dager etter en fødsel, dette henger sammen med at tispene har spist morkaker som inneholder mye jern.

De fleste uerfarne oppdrettere gjør den feilen at de får panikk om noe ikke går helt etter boken. Men det gjør det jo ikke alltid i naturen. Det er store variasjoner. Blir tispene unormalt slapp og har dårlig almentilstand må dyrlege oppsøkes straks.

Dyrleger har stor kompetanse på unormale fødsler, men de fleste dyrleger har svært liten erfaring når det gjelder en normal fødsel hos hund.

Det er store forskjeller mellom Norge og Sverige når det gjelder utførte keisersnitt på hund. Dette må jo være fordi det er forskjell på praksis mellom disse to lands dyrleger. Vi har jo det samme avlsmateriale her som i Sverige og norske tisper er ikke minder egnet enn sine svenske medsøstre for å klare en fødsel.

En normal født valp vil fort bevege seg og søker naturlig til morens padder. Er valpen slapp når den

De fleste uerfarne oppdrettere gjør den feilen at de får panikk om noe ikke går helt etter boken. Men det gjør det jo ikke alltid i naturen.

kommer ut av posen må vi passe på at moren slikker den og vi kan også massere den for å få den til å puste. Etter en kort stund bør en normal valp ha god sugerefleks og ta patten. Gjør den ikke det så kan vi legge valpen til patten. Det er viktig at valpen får i seg råmelk, men ikke stress med dette. Det er en god grunn for at det er pauser mellom hver valp. Moren skal ha tid til å stelle/slikke valpen. Når hun gjør dette stimulerer hun hjerte- og lunge funksjonen hos valpen. En valp som er slapp ved fødselen vil noen ganger trenge litt hjelp fra oss til å komme i gang med pusteprosessen og da kan vi som nevnt massere den på brystet og riste den lett og passe på at luftveien er fri. Er valpen levedyktig vil den da etter kort tid klare seg selv.

Når valpen dier moren stimulerer dette både riene og melkeproduksjonen. En valp som er slapp og ikke vil die er det som oftes ikke så mye å gjøre med, men vi kan prø-

ve å tilføre valpen væske ved å gi den vannopløst druesukker med en pipette. Er den ikke levedyktig vil den dø i løpet av noen dager. Det er som regel en god grunn for dette. Valpen har gjerne da en skade som nevnt tidligere og personlig mener jeg at vi ikke for enhver pris skal holde liv i en slik svak valp. I naturen er det slik at de sterkeste overlever og det er et godt prinsipp også i hundeval. Det er lett å bli sentimental, men vi må huske på at det er dyr vi avler og at det er viktig å føre vider sterke sunne gener.

Det kan noen ganger være vanskelig å være helt sikker på om fødselen er slutt. Men i de fleste tilfelle vil tispene være urolig så lenge den har foster i livmoren. Når alle valpene er ute vil tispene roe seg og legge seg til rette og die valpene. Tar fødselen lang tid og det er mange valper kan tispene noen ganger ta pauser og da vil hun ligge rolig en tid før hun så på nytt starter utdri- velse av ny valp. Her må vi ha is i

magen og ta tiden til hjelp og observere tispens tilstand for å bli sikker på at fødselen virkelig er slutt.

Er man en erfaren oppdretter vil man ofte ha en viss formening om hvor mange valper som er ventet. Dette kan også hjelpe når man skal avgjøre om fødselen er slutt.

Tispene trenger ikke næring under fødselen men kan tilbys kalt vann. Etter fødselen pleier vi å gi havresuppe tilsatt tre spiseskjeer sukker/druesukker og en teskje salt. Denne suppen stimulerer melkeproduksjonen.

En normal fødsel er en stor opplevelse og man får stor ærefrykt for livet når man får lov til å overvære den. Når fødselen er over og freden har senket seg og tispene ligger der med sine nyfødte valper er det verdt all nattevåkingen og all ventingen som vi som regel har hatt i forkant av fødselen.

NLK - Norsk Lundehund Klubb

Database

Hjem
Alle hunder
Mine hunder
Bruker
Admin
Kontakter

For å kunne bruke denne side må du [logge deg!](#)

[Logg inn](#)

NLK © 2014
NLK.no

Viser: Startside

Lær å bruke databasen i sommer:

På grensetreffet i Morokulen fredag 18. juli arrangeres kurs i praktisk bruk av Lundehund-databasen.

Med informasjonen i databasen kan man søke på hunder, få liste over kenneler, oppdrettere og valper fra flere land. Databasen utvides stadig: det er nylig utviklet en funksjon som hjelper med å finne alle hannhunder for din tisper per land og aldersklasse. Hannhunder blir rangert med testparring for innavlsgraden.

Pr februar 2014 er 5211 lundehunder registrert i databasen fordelt på 2637 hanner og 2574 tisper. Registreringen startet sommeren 2012 før Værøy-treffet. Vi har nå en komplett genealogi helt tilbake til 1961, den eldste registrerte hund i database heter Flida fra 1930 og er mor til Jæger.

Du kan melde deg på kurset allerede nå hos Merete Evenseth på ePost <mereteeveneseth@yahoo.no>. Hun arrangerer kurset sammen med databasens grunnlegger og primus motor, Marc Daverdin.

Editor: Medlemmer | Redaktør: Avisrådet, Kartotekfører | Webmaster: Utvikler

Sosialisering av valper

- En oppdretters ansvar -

Av Solveig B. Steinnes, Foto Gunn Tove Ormset

Håndtering: *Det er viktig å venne valpene til å bli løftet og håndtert allerede som nyfødte*

Har du kjøpt en tisevalp, og lovet oppdretteren at du skal ha minst ett kull valper på henne, dersom hun holder seg frisk? Da har du påtatt deg et ansvar som oppdretter selv.

Det er en spennende, men strevsomm jobb å ale opp valper, men hvis du trodde du ganske enkelt bare kunne overlate oppdragelsen av valpene til tisper, ja så har du altså tatt helt feil.

En oppdretters ansvar går langt utover det selvfølgelige arbeidet med å holde valpekassen ren, passe på at valpene får nok mat, og gi dem ormekur. Det er også oppdretters ansvar å sørge for at valpene blir forberedt mentalt på det livet de skal leve etter at de har forlatt deg. Det er det som kalles sosialisering.

Sosialisering av valpene starter

den dagen valpene blir født. Selv om valpene ikke kan se eller høre, har de god luktesans, og føler både kjærtegn, kulde og varme. Varsom håndtering av valpene, slik at de kan begynne å bli kjent med lukten av mennesker, og hvordan det føles å bli løftet opp og holdt inn til en menneskekropp, er en grunnleggende og viktig forutsetning for at valpen skal bli en vennlig og omgjengelig hund når den blir voksen.

Daglig håndtering av valpene følger utover i de første fjorten dagene, til valpene har fått åpnet øynene og ørene, og begynner å bevege seg rundt. Det er viktig at alle valpene blir berørt og løftet, og for å være sikker på at alle har fått sin dose, er det greit å ha en rutine. Selv veier jeg valpene daglig, på omtrent samme tid hver dag, og noterer

vekt. Jeg bryr meg ikke om at noen mener det forstyrrer valpene eller at å veie valpene bare skaper stress for oppdretteren. Det er ikke vekta som er det viktige, men kontrollen med at alle valpene blir berørt, løftet og håndtert, hver eneste dag. Du kan også starte tilvenningen til å få klippet klør allerede i denne perioden. Bruk en liten negleklipper, legg valpen på rygg i fanget ditt og klipp i vei. Tilvenningen går greit når valpene er så små.

Når valpene begynner å leke så smått, er det tid for å flytte dem fra det mørke, lune valperommet, til en mer sentral og aktiv del av huset, i alle fall på dagtid. Kjøkkenet eller et rom like i nærheten av kjøkkenet er perfekt. Der får valpene se, lukte og høre alle de tingene som de skal leve med resten av livet. De får høre

Treffe andre: Disse valpene er ute sammen med bestemor mens mamma får en fristund

dunk i gryter, klirring i kopper og kar, skrangling med lokk, oppvaskmaskinen som går, kjøleskapet som åpnes og lukkes, støvsugeren som durer og mange andre ting som du gjør hver eneste dag, uten å tenke over det. I mitt hjem hører avfiring av lekepistol og andre typer høye smell med til hverdagslydene mens valpene er små.

Den første perioden av livet har valpene liten kontroll over blære og tarm, og det er best for alle parter at de holdes avsondret fra tepper og møbler. Men etter hvert som de vokser og blir større skal valpene slippes løs på gulvet, slik at de får løpt rundt og kjent hvordan det er å bevege seg på forskjellig underlag. Fliser, tregulv, laminat eller linoleum, alle kjennes forskjellig, og valpen må få erfare alt. Hvis du ikke vil at valpene skal komme opp i møblene, er det all right, men gi dem i alle fall esker å klatre på, bokser å krype inn i og noen andre hindre å forsere. Trapper er fin trening.

Når valpene er blitt omtrent en måned, er det på tide å ta dem med ut. Enten det er sommer eller vinter må oppdretteren sørge for at valpene får være utendørs en stund hver dag. Det er nå grunnlaget for en renslig hund legges. Og ikke skyld på været. Valper er vannfaste, og tåler

både frost og snø, selv om de ikke bør være lenge ute i mange kuldegrader. En overbygd veranda vil være et godt hjelpemiddel for å kunne ha valpene ute hver dag. De fleste valper venner seg utrolig fort til å være utendørs, og de elsker det.

Ved fire ukers alder er det også på tide å la andre hunder eller katter som hører til i familien få stifte bekjentskap med valpene. Slik kontakt skal alltid skje under oppsikt av mennesker, som kan gripe inn hvis noe skulle skje. Ikke alle hunder liker små valper, men hvis mammahunden er til stede vil hun vokte valpene sine for andre hunder dersom de skulle vise seg å være aggressive. Ikke alle katter er like begeistret for å få nye valper inn på sitt territorium heller. Vær oppmerksom, for katteklør er farlig for valpeøyne.

Hvis du har fulgt rådet med å ta i og løfte hver enkelt valp hver eneste dag, har du antakelig ved fire ukers alder allerede en valp som er trygg og glad når den blir løftet opp. Du har sikkert både kost og susset på valpen din. Det er bra. Lag gjerne rare lyder, smask den på magen, la den ligge rolig på mage på armen din mens du løfter den opp og ned, vrir armen rundt og rister den. En valp som er vant til å bli behandlet på denne måten føler seg fortsatt trygg,

selv om den blir løftet høyt over bakken.

Nå er det på tide å la andre mennesker treffe valpene. Og det er viktig at så mange forskjellige mennesker som mulig kommer i kontakt med valpene nå. De trenger å møte gamle og unge, kvinner og menn, folk med handicap og snille og ville unger. Jo fler og jo mer forskjellig, desto bedre. Det er likevel ikke nødvendig å la alle mennesker holde og klemme valpene. Små barn må i alle fall holdes under oppsikt, slik at de ikke er slemme med valpene. Hvis du allerede har kjøpere til valpene, så inviter dem gjerne på besøk i denne perioden.

Valpen må også begynne å bli vennet til å stå på et bord. Skal den nye eieren av valpen (eller du selv) stille ut hunden når den blir større, er det av stor betydning at valpen allerede hos mamma, får stifte bekjentskap med bordet. Har du ikke et spesielt stallebord for hund selv, så er en billig løsning å kjøpe en badekar-matte av gummi. Når du legger den på kjøkkenbordet eller skrivebordet er det nesten like bra som et stallebord. Børst og stell valpen oppe på bordet, kikk i munnen på den, løft på halen og gjør alt det den vil bli utsatt for når den skal på utstilling. Stryk og

Bordtrening: Den skal tidlig krøkes som god utstillingshund skal bli

klapp valpen og gjør oppholdet til en kosestund. Avslutt med å gi valpen en ekstra godbit.

Valpen må selvfølgelig fra første stund få leker og andre gjenstander å bite i eller snuse på. Ettersom den

blir eldre, og kommer ut av huset, må den få se og snuse på alt det rare den kan bli utsatt for senere i livet.

Mestring: Å gå i trapper er noe alle hunder må lære. Jo før desto bedre

Sykler, ski, biler, flagg, klesvask, tepper som henger til lufting, hester og andre store husdyr, store fremmede hunder, alt må valpen få møte, ha kontakt med og venne seg til. Det er bare fantasien som setter grenser for hva valpene bør være med på. Ikke vær redd for at valpen skal bli smittet av noe fra fremmede dyr. Det er lite smittsom sykdom på hund i Norge, og smittefaren er minimal.

Når valpene blir 6-7 uker er det på tide å la dem få være med ut og kjøre bil, dersom de ikke allerede har gjort det. Bilkjøring kan være et stressmoment, især for lundehunder, virker det som. Men jo tidligere valpene er blitt vant til å være med på biltur, jo bedre. Første gangen bør mammahunden være med. Et stødig og solid bur, ikke for stort, er en viktig ingrediens. Buret bør stå i

rommet mellom hjulene, ikke bak i et humpende bagasjerom. Sikre buret ved for eksempel å kjøre forsetet bakover slik at buret blir klemt inn mot bakseteryggen. Da står buret støtt. Ta korte turer de første gangene, og la valpen få oppleve noe hyggelig når turen er slutt. Senere øker du lengden på turen. En slik start på bilkjøringa kan hindre senere bilsyke hos valpen.

Valpene bør også få være med ut i en by eller et tettsted, med mange mennesker, biler, store hus og mye støy. Dette er det miljøet valpen skal takle når den kommer til sin nye familie, og det er viktig at den har fått oppleve dette mens den ennå er sammen med søsken og mor i en flokk der den føler seg trygg. Om du ikke har hatt dem med ut i byen før, så er besøket hos veterinæren, for å

få helseattest, chipmerking og eventuelt vaksine en god anledning til å gjøre dette.

Hvis du som oppdretter har latt valpene dine få være med på alt dette mens de enda er hjemme hos deg, så kan du med god samvittighet overlate dem til sine nye eiere. Du har gjort alt du kan for at valpen skal bli en trygg og glad hund når den vokser opp. Det blir de nye eiernes oppgave å fortsette sosialisering av valpene. Hva de bør gjøre skal vi ta for oss i en egen artikkel som kommer i neste nummer av Lundehund-nytt.

Ut i verden: Denne valpen er helt klar til å dra ut på eventyr, med en god sosialisering fra oppdretterens side som grunnlag

Lillelunden

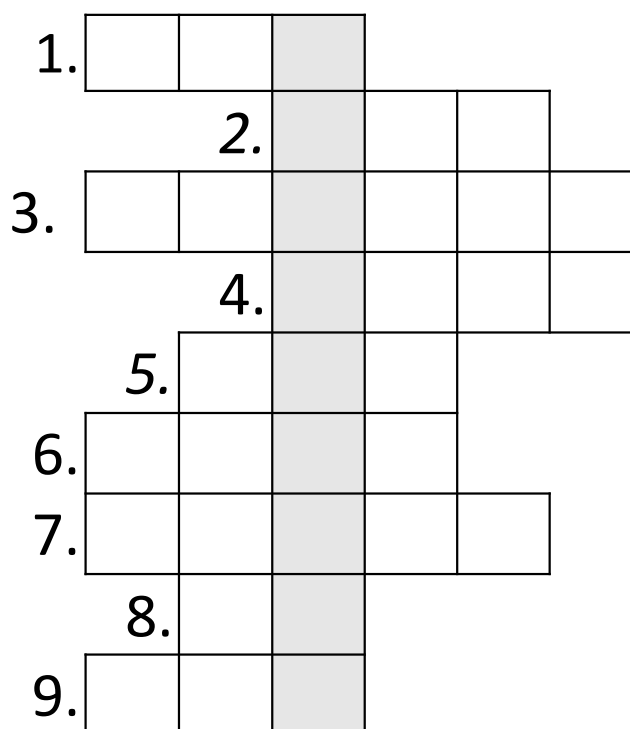
Tekst: Elin M Hovde

Kryssord 1/14

Slik løser du kryssordet:

Fyll inn svaret på spørsmålene nedenfor i rutene. I de grå feltene vil det til slutt danne seg et ord.

1. Hva heter rovdyret som lundehunden ligner på?
2. Hva setter du på kroken når du skal fiske?
3. Hva heter barna til hunden?
4. Hva kan du skrive med?
5. Ikke tynn
6. Hva bærer du på ryggen når du skal på skolen?
7. Hva sitter foran på hunden?
8. Hva har det akkurat vært i Sotsji?
9. Hvilken farge forbinder du med påske?

Vil du være med i trekningen av en lundehundeffekt, send inn svaret til redaksjon@lundehund.no innen **1. mai 2014**. Voksne kan også sende inn på egne eller andres barn eller barnebarn.

Vi kan ikke se å ha fått inn noen svar på kryssordoppgaven i Lundehund-nytt nr. 4 2013. Hvis dette er feil, ber vi den som har sendt inn om å ta kontakt med redaksjonen.

Påskekrim for smålunder

En tidlig morgen sitter Gulla og ser ut av vinduet på snøen som laver ned utenfor. Gulla bor på et lite småbruk i et koselig nabolag, men i den siste tiden har det skjedd mystiske ting hos henne. Hønene hennes sluttet plutselig å verpe, og det er rotet veldig i verpekassene. Gulla mistenker at noen stjeler egg fra henne, men hun kan ikke skjønne at de snille naboene hennes skulle gjøre noe sånt. På den ene sida har hun naboene Peter og Lena med vesle Per på 2 år, og de er verdens beste naboer. På den andre sida har hun familien Iversen som driver oppdrett av lundehund. Også de er snille mennesker, og Gulla liker seg godt her i nabolaget.

Plutselig synes hun at hun ser en rev som farer forbi ute i snødrevet. Gulla stivner til. Hun vet at det er et hull i gulvet i hønsehuset hennes, og før hun vet ordet av det, har hun kastet på seg klærne, og er på vei ut i snøen med retning mot hønsehuset.

Inne i hønsehuset er det klamt av varmen fra hønse-
ne, men alle hønene er i god behold. Det er imidlertid våte spor i strøet hos dem, men ingen rev å se. Gulla ser at nettingen over hullet i gulvet er flyttet på. Det har hun ikke lagt merke til før! Hun setter den godt på plass igjen, så kikker hun etter egg. Men nei,

ingen egg i dag heller. Det har ikke kommet egg på over en uke nå. Gulla vet at høner ikke verper så mye om vinteren, men at det skulle stoppe så brått, det er rart.

Gulla går inn igjen og setter seg for å spise frokost. I det hun er i ferd med ta en bit av leverposteiskiven sin, ser hun en rød strek som løper over tunet mot hønsehuset igjen. Gulla blir så redd at hun velter stolen i det hun reiser seg, og løper ut med brødiskiva i handa. At hun har brødiskiva i handa registrerer hun ikke før hun nærmer seg hønsehuset. Da hiver hun brødet i snøen utenfor huset, og stormer inn til hønene. Men nei - alle hønene er på plass, men nettingen er flyttet på igjen. Gulla ser at det er rotet i verpekassene. Har reven tatt eggene? Nå begynner hun å lure på hva slags rev dette er som bryter seg inn her. Liker reven egg bedre enn høner? Hun klør seg i hodet, men finner ikke noe svar.

Da Gulla kommer ut igjen fra hønsehuset, ser hun spor i snøen, og leverposteiskiven hennes er vekk! Den frekke reven! Nå har den altså vært her mens hun var inne i hønsehuset! Gulla begynner å bli sint. Hun bestemmer seg for å ringe til naboen sin, Peter, som hun vet jakter på rev. Peter blir svært interessert, og lover å sette seg på post når det slutter

å snø.

Det blir ingen egg på Gulla denne dagen heller. Hun er hos hønene flere ganger, men ingen egg å se. Gulla er nå ganske sikker på at det er et dyr som bryter seg inn her og tar eggene.

Da kvelden kommer, ser hun Peter rusle over tunet for å sette seg på post. Hun ser at han sitter der når hun legger seg, og da hun våkner neste morgen, sitter han jammen der da også. Gulla går i dusjen, for i dag må hun på jobb.

Gulla er i ferd med å kle på seg for å reise, da Peter banker på døra. Da hun åpner står han der og smiler. - Nå har jeg funnet eggtyven din, sier han.

Klarer du å gjette hvem som er eggtyven? Svaret finner du et annet sted i bladet.

Nytt fra Trøndelag

Tekst: Hanna Gautun, bilder: Dagrunn Mæhlen

Hei alle,

Det er litt av en vinter i Trøndelag i år! Snøfritt og vindfullt. Uvant, men med været kan man ikke gjøre noe. Vi får bare stå han av.

I desember flyttet Siv Falck Hjelme med sin familie fra Trondheim til Harstad. Siv har bidratt til virksomheten i avdelingen på mange vis helt siden vi startet opp i 2007. Hun har sittet i avdelingens styre fra 2008 og fram til hun reiste. De aller fleste lundehundeiere kjenner Siv og Øyvind fra utallige treff. Jeg vil benytte anledningen til å takke Siv og hennes familie for det flotte samarbeidet og ønsker dem lykke til i Harstad!

I lokalavdelingen jobber vi imidlertid videre som før. Således har vi hatt julelunsj på Øye Grendehus den 1. desember. Denne gangen var vi 14 hunder og 14 tobeinte som møttes til hundetur og påfølgende herlig lunsjbord innendørs. Klubbens leder, Rita Daverdin, benyttet i år

Rita Daverdin, Gunn Tove Ormseth og May Elisabeth Lernæs Selbekk

anledningen til å påskjønne Gunn Tove Ormseth og May Elisabeth Lernæs Selbekk for den utrettelige innsatsen de gjør for å lage klubbens kalendere. Inntektene fra disse kalenderne utgjør en stor og viktig del av klubbens budsjett. Vi er stolte over å ha slike ildsjeler i vår avdeling! Som alltid ble lunsjen avsluttet med et lotteri som innbrakte 920 kr til avdelingens kasse.

Siden nyttår har avdelingens styre begynt arbeidet med å planlegge 2014. Vi starter med årsmøte den 8. mars, fra kl 14:00 på NTNU. Varsel om dette vil bli sendt ut innen 14. februar. På dette møtet vil vi bla diskutere hvilke aktiviteter vi ønsker i 2014. Jeg oppfordrer de som har mulighet til å komme og delta i diskusjonen.

I år er det tid for ny hundetelling. Alle lundehundeiere vil bli kontaktet. Vi er allerede godt i gang med en rundspørring pr. e-post. De av dere som ikke bruker e-post vil bli kontaktet pr. telefon. Det blir spennende å se hvordan antallet hunder og hundeeiere har utviklet seg de to siste årene i vår region. Kanskje ser vi trender som vil påvirke fokuset i vår aktivitetsplan fremover? Mulighetene er mange i Trøndelag. Så får vi bare håpe at vinden løyer snart!

På vegne av styret for NLK, Avd Trøndelag,

Hanna Gautun

Lundisan treffes

Valpeformidling i NLK

Valpeformidler i Norsk Lundehund Klubb hjelper til med å opprette kontakt mellom valpekjøpere og oppdrettere som har valper til salgs.

Norsk Lundehund Klubb fører statistikk over valpekull. Gi gjerne beskjed til valpeformidler vedr. planlagte kull, valper som er født, når valpene er solgt, og hvor de dro. Dette formidles videre til klubbens ulike kartoteker over hunder og eiere.

De som ønsker valpeformidling gjennom klubben må informere om når paring har skjedd, og med hvilke hunder, for at formidling kan skje best mulig.

Formidlingstjenesten foretar en viss prioritering. Valpekjøperne som har ventet lengst får tilbud om valp først, dersom tidspunktet passer. Det kan eventuelt tas hensyn til eksteriøret om valpene skal brukes til utstilling, og videre avl, slik at de som har best utviklede ekstratær går til utstillingsinteresserte kjøpere.

Ta gjerne kontakt med klubbens valpeformidler for mer informasjon:

Liv Skjervik,
Sygnaveien 16, 4308 Sandnes,
Tel 51 67 22 16 / 958 86 117,
ePost: valpeformidler@lundehund.no

Annonsering av valper

Mange oppdrettere legger ut bilder av valpene på Facebook. Det er jo kjekt å legge ut nyheten der, men det er ikke "alle" som har interesse av/eller tilgang til dette mediet. Klubben har imidlertid to andre tilbud som kan være av interesse for oppdrettere og valpekjøpere å benytte:

NLKs hjemmeside - lundehund.no

Sammen med redaksjonen for klubbens hjemmeside - www.lundehund.no - har vi organisert en tjeneste hvor informasjon om valpekull legges ut.

Annonsering av valper på Finn.no

Norsk Lundehund Klubb har avtale med nettstedet Finn.no om annonsering av valper som er til salgs. Avtalen innebærer at oppdrettere kan annonsere sine valper gratis, klubben dekker utgiftene. Klubben har også informasjon om rasen liggende som fast annonse.

Det er mange treff på de annonsene som har vært lagt ut og derfor en god mulighet for oppdrettere med valper til salgs.

De som ønsker annonsering kan ta kontakt med valpeformidler Liv Skjervik. Hun bistår med utforming og publisering av annonsen. Benyttes klubbens avtale med Finn.no, vil

NLKs logo og informasjonstekst knyttes til den enkelte salgsannonse.

Se også klubbens hjemmeside for mer detaljert informasjon.

NLK avdelinger

Avdeling Trøndelag

Styreleder	Hanna Gautun, Nordahl Griegs vei 12, 7024 Trondheim Tel: 72 55 57 85/911 09 116, ePost: hanna.gautun@ntnu.no
	Stefan de Graaf, Parkv. 3, 7030 Trondheim Sally Haugen, Granheim, 7517 Hell Rita Daverdin, Hyllanv. 2, 7517 Hell Tel: 922 36 662
	Siv Falch Hjelme, Okstadøy 83, 7029 Trondheim
Vara- medlemmer	Siri Monkan, Ola Frosts veg 2A, 7031 Trondheim Mari Østgaard
Revisor	Frida Tove Meland Gunn Tove Ormset
Valgkomite	Rita Nordhaug May Elisabeth Lernæs Selbekk Solvor Melum

Avdeling Nordland

Styreleder	Tina Karstensen Fransson, Hammarn 28, leil. 201, 8003 Bodø Tel: 916 34 847, ePost: tinakar@online.no
Nestleder	Stig Moen, Mosheim, 8900 Brønnøysund ePost: stikarmo@online.no
Sekretær	Karen Elise Dahlmo, Drevja, 8664 Mosjøen Tel: 900 51 420, ePost: ked@dahlmo.no
Kasserer	Jan-Erik Fransson, Lyngenveien 34, 8663 Mosjøen. ePost: tinakar@online.no
Styremedlem	Ellen Brattbakk, Brækken, 8664 Mosjøen ePost: ebrattbakk@hotmail.com
Vara- medlemmer	Berit Marthinussen, Vågehamn, 8412 Vestbygd E-post: beritfm@online.no Björg Skundberg, Lyngenveien 7, 8680 Trofors E-post: bjorgskund@msn.no
Valgkomite	Hermund Brækken, Brækken, 8664 Mosjøen Jon Dahlmo, Drevja, 8664 Mosjøen, ePost: smia@dahlmo.no

Svar på krimgåten side 41

Gulla tror ikke sine egne øyne. Dette hadde hun aldri trodd! For der, sammen med Peter, står naboens lundehund Passopp og logrer med et egg i munnen!

Komitéer og tillitsvalgte

Valpeformidler

Liv Skjervik, Sygnaveien 16, 4308 Sandnes
Tel: 51 67 22 16 / 958 86 117,
ePost: livskjervik@hotmail.com

Avlsrådet

ePost: avlsraadet@lundehund.no
Christen Lang , leder, Sandviksveien 173,
5035 Bergen, Tel: 909 81 295,
ePost: chr-lan@online.no
Ingvild Espelien, Bratsberg ,
7039 Trondheim. Tel: 901 14 352,
ePost: ingvild.espelien@vinterskogen.no
Hanna Gautun, Nordahl Griegs vei 12,
7024 Trondheim, Tel: 911 09 116,
ePost: hanna.gautun@ntnu.no

Hundekartoteket med spørreskjema om hundens helse og vedr. kull og parringer

Gro W. Viken, Baksidevegen 320,
2647 Sør-Fron, Tel: 61 29 81 15 / 905 85 277,
ePost: groviken@online.no

Revisor

Øyvind Hjelme
Vararevisor: Odd Reidar Gautun

Valgkomite

Kari Øvstedal, Flolid, 5967 Eivindvik
Tel: 416 10 975, ePost: karoevst@online.no
Unni Hofstad, Nermølnveien 10, 7900 Rørvik
Tel: 74 39 38 61/952 17 957,
ePost: unni@hofstad.cc
Gerd Haugen, Midtre Burevei 20,
3475 Storsand, Tel: 32 79 15 70,
ePost: ger-ha@online.no

Lundebua

Karen-Elise og Jon Dalhmo, Drevja,
8664 Mosjøen, Tel: 75 18 76 64 / 900 51 420
Bestilling:
<http://lundehund.no/lundebua> eller
ePost: lundebua@lundehund.no.

Ansvarlig for klubbens kalender

May Elisabeth Lern es Selbekk
Gunn Tove Ormset
ePost: kalender@lundehund.no

Ansvarlig for  rets Utstillingshund

Unni Hofstad
Dagrunn Mæhlen
ePost: utstillingshund@lundehund.no

Ansvarlig for  rets Aktivitetshund

Elin D.W. Johannessen
Irene Stølan
ePost: aktivitetshund@lundehund.no

Klipparkiv, lundehund i media

Anne Lise Torsteinsen, Brenneveien 67,
1339 Vøyenenga. Tel: 67 13 32 49,
ePost: r-tors@online.no

Klubbeffekter / materialforvalter

Jan H. Opsanger, Omvikedahlsveien 51,
5464 Dimmelsvik,
Tel: 53 48 17 29 / 995 74 139,
ePost: j-helops@online.no

Utsendinger til NKKs representatskapsm te:

Styret oppnevner to delegater

Medlemskartoteket:

Merete Evenseth, Glimmerveien 11,
9022 Krokeldalen, Tel: 916 44 269,
ePost: mereteevenseth@yahoo.no

Klubbens hjemmeside, www.lundehund.no

Ansvarlig for klubbens hjemmeside:
Elin Mariboe Hovde, Stig Moen og
Ida Skarkerud
ePost: hjemmeside@lundehund.no

Norsk Lundehund Klubbs database

Spørsmål, kommentarer og forslag:
Marc Daverdin
ePost: database@lundehund.no.

NLK Kontaktpersoner

Finnmark

Elin D. W. Johannessen, Breilia 9,
9600 Hammerfest, Tel: 917 62 954,
ePost: elin_dwj@yahoo.no

Troms

Merete Evenseth, Glimmerveien 11,
9022 Krokeldalen, Tel: 916 44 269,
ePost: mereteevenseth@yahoo.no

Nord-Trøndelag

Unni Hofstad, Nermølnveien 10,
7900 Rørvik, Tel: 74 39 38 61 / 952 17 957,
ePost: unni@hofstad.cc

Sør-Trøndelag

Solvor Melum, Bratsbergveien 453,
7039 Trondheim, Tel: 73 83 70 28,
ePost: solvormelum@yahoo.no

Møre og Romsdal

Irene Stølan, Søstrene Ratviks vei 12 D,
6015 Ålesund, Tel: 952 22 079,
ePost: enerien@yahoo.no

Sogn og Fjordane / Hordaland

Kari Øvstedal, Flolid,
5967 Eivindvik, Tel: 416 10 975,
ePost: karoevst@online.no

Rogaland

Liv Skjervik, Sygnaveien 16,
4308 Sandnes, Tel: 51 67 22 16 / 958 86 117,
ePost: livskjervik@hotmail.com

Øst- og Vest-Agder

Tor Omholt, Omholt, 4824 Bjorbekk
Tel: 481 03 817,
ePost: toingo@online.no

Hedmark

Geir Morten Jansberg, Norderhaug 26,
2219 Brandval, Tel: 476 26 707,
ePost: gmortj@online.no

Oppland

Gro W. Viken, Baksidevegen 320,
2647 Sør-Fron, Tel: 61 29 81 15 / 905 85 277,
ePost: groviken@online.no

Buskerud / Vestfold / Telemark

Gerd Haugen, Midtre Burevei 20,
3475 Storsand, Tel: 32 79 15 70,
ePost: ger-ha@online.no

Akershus / Oslo / Østfold

Roger Gibson, Simensbråtveien 6,
1182 Oslo, Tel: 22 68 87 10 / 468 41 898,
ePost: gibson@online.no

Kontaktpersoner ved mage/tarm problem

Unni Hofstad, Nermølnveien 10,
7900 Rørvik, Tel: 74 39 38 61 / 952 17 957,
ePost: unni@hofstad.cc

Rita H. Daverdin, Hyllandvn 2,
7517 Hell, Tel: 922 36 662
ePost: ritadaverdin@yahoo.no

Turid Helfjord, Solgløttv 90,
2848 Skreia, Tel: 902 74 775
ePost: turid.helfjord@gmail.com

Gerd Haugen, Midtre Burevei 20,
3475 Storsand, Tel: 32 79 15 70,
ePost: ger-ha@online.no

Liv Skjervik, Sygnaveien 16,
4308 Sandnes, Tel: 51 67 22 16 / 958 86 117,
ePost: livskjervik@hotmail.com

Æresmedlemmer

Norsk Lundehund Klubb har over årene hedret noen få av medlemmene med tittelen "æresmedlem". Æresmedlemmene får diplom fra klubben ved utnevnelsen, og varig, gratis medlemskap.

Våre æresmedlemmer er:

- Margit Lines Våtvik
- Christen Lang
- Roar Trosteinsen
- Anne-Lise Torsteinsen

Lyrypa's kennel

Inger-Marie, Unni og Iren Storli
Tlf: 74160470, 72426600, 74165660
unnistorli@hotmail.com - iren.storli@c2i.net

Kennel Lundestugu

Kennel Lundestugu,
representert ved den yngste
(Øydis CENTA Troyadotter,
f. 9/4-13) og den eldste,
ønsker alle en herlig snø- og
solrik vinter!

Gro W. Viken
Mob. 905 85 277 / tlf. 61 29 81 15

Returadresse:
Merete Evenseth
Glimmervegen 11, N-9022 Krokeldal

Kom til Morokulien i sommer:

Grensetreff 2014

Norsk Lundehund Klubb og Svenska Lundehundsällskapet
inviterer til grensetreff
med dobbeltutstilling, kurs, seminar og årsmøte i NLK
på Morokulien helgen 18. - 20. juli.

Foreløpig program:

Fredag 18. juli 2014

- Kurs i bruk av NLKs Lundehund-database
- Årsmøte i Norsk Lundehund Klubb
- Internasjonalt seminar:
  - Organisering av internasjonalt rasesamarbeid
  - Mål for norsk RAS for lundehund
  - Krysningsprosjektet - status
  - Svensk RAS for lundehund - erfaringer med dette arbeidsverktøyet

Lørdag 19. juli 2014

- NLK Spesialutstilling med stort cert
- Festmiddag

Søndag 20. juli 2014

- Svenska Lundehundsällskapetets spesialutstilling

